

Gemeente
Soest

Kadernota 2025

Richtinggevend voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de begroting 2025

Inclusief actualisatie
meerjarenperspectief 2026-2028

Inhoudsopgave

Leeswijzer	4
Hoofdstuk 1 – Bestuurlijke inleiding	5
Hoofdstuk 2 – Maatschappelijke opgaven	7
Hoofdstuk 3 – Richtinggevende voorstellen en ontwikkelingen.....	10
3.1 - Programma 1 – Bestuurlijke omgeving	10
3.2 - Programma 2 – Fysieke leefomgeving.....	14
3.3 - Programma 3 – Sociale leefomgeving	22
3.4 – Overhead.....	34
3.5 - Algemene dekkingsmiddelen.....	35
Hoofdstuk 4 – Financiële hoofdlijnen	36
4.1 – Uitgangspunten ramingen programmabegroting 2025-2028.....	36
4.2 – Verkenning financieel meerjarenperspectief 2025-2028	38
4.3 – Overzicht richtinggevende voorstellen	41
4.4 – Ombuigingsscenario's voor een sluitende meerjarenbegroting	44
Hoofdstuk 5 – Kapitaalgoederen en meerjarig investeringsplan	50

Leeswijzer

Hoofdstuk 1 bestaat uit de **bestuurlijke inleiding** met de bestuurlijke boodschap: hoe dragen de geïnventariseerde richtinggevende beleidsvoorstellen bij aan de nadere invulling van het coalitieakkoord 2022-2026 en hoe past dit binnen de financiële kaders.

Hoofdstuk 2 beschrijft onze **maatschappelijke opgaven** (energietransitie, wonen, vluchtelingen, sociaal domein), zoals deze bij de begroting 2024 zijn vastgesteld.

Hoofdstuk 3 richtinggevende voorstellen en ontwikkelingen per deelprogramma

Hier worden de richtinggevende voorstellen en ontwikkelingen per deelprogramma beschreven.

Hoofdstuk 4 Financiële hoofdlijnen

Dit hoofdstuk schetst de financiële uitgangspunten voor de ramingen van de begroting 2025-2028. Verder wordt in kaart gebracht welke (financiële) ontwikkelingen op ons afkomen (verkenning meerjarenperspectief). Daarnaast worden de richtinggevende voorstellen in dit hoofdstuk samenvattend weergegeven en wordt de richting aangegeven om te komen tot een op termijn sluitende begroting 2025-2028.

In hoofdstuk 5 worden **kapitaalgoederen** in relatie tot het meerjarig investeringsplan nader toegelicht.

Hoofdstuk 1 – Bestuurlijke inleiding

Verder bouwen aan vertrouwen

Met de vaststelling van de begroting 2023 heeft u besloten om te investeren in het op orde brengen van de basis. Dit hebben wij vervolgens uitgewerkt in het plan Bouwen aan vertrouwen, een plan gericht op het leggen van een basis voor toekomstbestendig (be)sturen en werken. Met de uitvoering daarvan zijn we in 2024 gestart. We zien dat uw investering en onze inspanningen zijn vruchten begint af te werpen. Het ruimtelijk afwegingskader van omgevingsvisie naar omgevingsprogramma's is een mooi voorbeeld hoe wij uw kaders nader gaan uitwerken tot samenhangend en uitvoerbaar beleid. Ook de Integrale Visie Sociaal Domein en de nieuwe cultuur- en sportnota geven met hun deelopgaven een duidelijke richting mee die we verder uitwerken. Het verbeteren van het proces particuliere initiatieven (woningbouw) heeft geleid tot het terugdringen van wachtlijsten. De energietransitie hebben wij benaderd als een maatschappelijke opgave en ook zodanig uitgewerkt in een programma-plan dat wij dit jaar nog met u bespreken. Deze wijze van benaderen dient als voorbeeld voor het benaderen van andere maatschappelijke opgaven, wonen, sociaal domein, opvang vluchtelingen. De uitwerking hiervan zal het komende begrotingsjaar kleuren.

Dit alles hebben we kunnen doen en gaan we doen met een organisatie die steviger is dan voorheen, hoewel het invullen van een aantal functies lastig blijft in de huidige arbeidsmarkt. Dat laatste blijft een risico voor onze slagkracht en daarmee voor het tempo waarin we onze doelstellingen kunnen realiseren.

Wat betekent bovenstaande voor 2025 en verder? In de begroting 2024 hebben we al aangegeven dat de uitvoering van het plan Bouwen aan vertrouwen ook in 2025 nog doorloopt. Het verder invulling geven aan gebieds- en opgavegericht werken wordt daarin een belangrijk speerpunt. Onderdeel daarvan is het versterken van ons projectbureau naar een team van programma- en projectleiders, dat bestaat uit een stevige (vaste) kern die continuïteit kan bieden in de uitvoering van programma's en projecten verbonden aan onze opgaven. Daarmee kan het een vliegwiel zijn in deze ontwikkeling

Bouwen aan vertrouwen is echter niet alleen een plan uitvoeren, het is een continu proces waarin wij blijvend investeren door samen met onze maatschappelijke partners en inwoners invulling te geven aan oplossingen. Door duidelijk te zijn in onze rolname bij de verschillende vraagstukken en door transparant en in samenhang te sturen met oog voor de lange termijn. Wij verheugen ons erop om daar ook volgend jaar samen met u invulling aan te kunnen geven.

Verder bouwen aan de toekomst

In deze kadernota starten we in hoofdstuk 2 met een korte beschrijving van onze maatschappelijke opgaven: energietransitie, wonen, vluchtelingen en sociaal domein.

In hoofdstuk 3 leggen we u een aantal ontwikkelingen en ambities ('beleidsintensiveringen') voor die verder uitvoering geven aan het coalitieakkoord 'Bouwen aan de toekomst, samen aan de slag!'. Een deel daarvan is ook voorzien van een financiële raming. Voor een aantal

onderwerpen is dat echter nog niet mogelijk, bijvoorbeeld omdat dit afhankelijk is van de uitkomsten van nog niet afgeronde beleidsontwikkeling.

Het duidelijkste voorbeeld betreft de hiervoor al genoemde omgevingsprogramma's. De afronding is met enkele maanden vertraagd. Deze vertraging leidt ertoe dat we in deze kadernota – anders dan wat we bij de begroting 2024 beoogden – nog geen integrale afweging aan u kunnen voorleggen. Deze afweging zal daarom moeten plaatsvinden bij de begroting zelf.

Dit betekent ook dat we in dit stadium een nadrukkelijk voorbehoud moeten maken over de nu in de kadernota voorgenomen beleidsintensiveringen. We zullen deze voornemens pas integraal kunnen afwegen als de resultaten van de omgevingsprogramma's beschikbaar zijn. Daarbij komt ook dat het totaal aan beleidsintensiveringen onze financiële mogelijkheden vooralsnog overstijgt. In hoofdstuk 4 (de financiële hoofdlijnen) en met name paragraaf 4.4 gaan we daar uitgebreid op in.

Dat neemt niet weg dat we uw raad vragen om u wel uit te spreken over de voorgenomen beleidsintensiveringen die we in deze kadernota aan u voorleggen. Dit vragen we u in het bijzonder voor de voornemens bij het sociaal domein. Deze hebben we in beeld gebracht en gegroepeerd aan de hand van de ambities uit de door uw raad vastgestelde Integrale Visie Sociaal Domein (december 2023).

Het financiële meerjarenperspectief: stappen Rijk nog onvoldoende

In de Voorjaarsnota 2024 van het Rijk heeft het demissionaire kabinet een eerste 'betekenisvolle tussenstap' gezet om de financiële problematiek bij gemeenten te verlichten: de zogeheten opschalingskorting wordt met ingang van 2026 afgeschaft. Voor Soest betekent dit een structurele plus van € 1,5 miljoen. Daartegenover staat dat gemeenten in 2025 incidenteel voor eenzelfde bedrag worden gekort.

Met deze tussenstap zijn de financiële problemen voor gemeenten echter nog niet opgelost. Ook voor Soest niet, integendeel: door de extra korting in 2025 vertonen nu alle begrotingsjaren een tekort. De nieuwe voornemens uit deze kadernota en de nog niet financieel vertaalde omgevingsprogramma's zullen deze tekorten – zonder nadere keuzes - verder laten stijgen.

Ondertussen blijven de VNG, de M50 en andere gremia druk uitoefenen op het demissionaire kabinet en de onderhandelende partijen om verdere stappen te zetten om de financiële problematiek bij gemeenten te verlichten. ZDe uitkomsten van deze lobby zijn echter nog ongewis.

Dit betekent dat we, conform uw opdracht bij de begroting 2024, scenario's voor begrotings-tekortreductie hebben opgesteld. Deze treft u aan in paragraaf 4.4. In deze paragraaf leggen we u een aantal beleidsinhoudelijke financiële uitgangspunten/leidende principes voor (waaronder de inzet van de vrije ruimte in de algemene reserve). We vragen uw instemming om via deze uitgangspunten de begroting 2025-2028 op te stellen en ons richting mee te geven bij de te maken keuzes voor de tekortreductie. Op basis van deze uitgangspunten zijn we in staat een sluitende begroting 2025 op te stellen en een meerjarenbegroting waarbij de tekorten ten minste een duidelijk neerwaartse trend laten zien.

Het college van burgemeester en wethouders

Soest, 29 mei 2024

Hoofdstuk 2 – Maatschappelijke opgaven

Maatschappelijke opgaven

In de jaren 2023 en 2024 werken wij aan het op het orde brengen van de basis in onze organisatie. Een opdracht die u ons heeft meegegeven bij de begroting 2023. Stip op de horizon daarbij is om meer opgavegericht te werken. Daarnaast blijft onze dienstverlening, waarbij wij diverse producten en diensten leveren en regulier beleid maken en uitvoeren, een belangrijk speerpunt.

Wij hebben u op 30 november 2023 bijgepraat over de voortgang van het programma Bouwen aan vertrouwen waarin wordt gewerkt aan het op orde brengen van de basis in de organisatie, het versterken van onze dienstverlening en het verkennen van opgavegericht en gebiedsgericht werken.

In de kadernota en begroting 2024 heeft u vier maatschappelijke opgaven benoemd om nader uit te werken. Grote en urgente vraagstukken die tot voorbij deze bestuursperiode reiken. In het coalitieakkoord zijn deze opgaven deels al opgenomen (Energietransitie, Sociaal Domein en Wonen). De opgave Vluchtelingen heeft u daaraan toegevoegd. Hoe staat het met het verkennen en vormgeven van deze opgaven? En wat betekent dat voor wat ons te doen staat in 2025? Hieronder is dat op hoofdlijnen geschetst. Ter afsluiting in dit hoofdstuk, lichten wij toe hoe ver wij zijn met het vormgeven van opgavegericht (be)sturen en werken, een van de speerpunten uit het ontwikkelprogramma 'Bouwen aan vertrouwen'.

Maatschappelijke opgave Energietransitie

Wij staan voor een grote maatschappelijke opgave, de energietransitie. Een duurzame toekomst betekent duurzame energiebronnen. We weten met elkaar nog niet precies hoe dit handen en voeten moet krijgen, we weten wel dat onze stip op de horizon een CO₂-neutrale wereld is waarin ook volgende generaties goed kunnen leven. Dit is uitgewerkt in het nieuwe energieprogramma 'Energie van Soest 2024-2030'. Direct na de zomervakantie komen wij met dit programma bij uw raad. Het programma bestaat uit een koers- en een uitvoeringsdeel. Het koersdeel zullen wij u dan ter besluitvorming voorleggen.

De energietransitie is een ingewikkelde opgave omdat er veel op elkaar inwerkende ontwikkelingen zijn. Diverse systemen (denk aan juridisch, financieel/economisch, institutioneel, cultureel, technologisch en ecologisch) moeten in samenhang met elkaar veranderen. Daarin moeten wij als lokale overheid onze weg vinden. Het energieprogramma gaat ons daarbij helpen. Het jaar 2030 is daarin een belangrijke mijlpaal, ook landelijk. In hoofdstuk 3.2 lichten wij dit nader toe.

Maatschappelijke opgave Wonen

Wonen, een urgente opgave die in het coalitieakkoord een stevige plek inneemt. In 2023/2024 zijn onderdelen van de maatschappelijke opgave Wonen uitgewerkt, waaronder de strategie voor Soesterberg-Noord en woningbouw in het Dalweggebied. Ook is een aantal corporatieplannen met prioriteit verder gebracht, zoals Soesterberg Kom, Hart van Soest en zijn particuliere initiatieven procedureel afgerond.

Het omgevingsprogramma Wonen geeft antwoord op de vraag 'hoe we zorgen voor voldoende betaalbare, toekomstbestendige en duurzame woningen voor diverse doelgroepen die bijdragen aan een aantrekkelijk woon-, werk- en leefmilieu die belangrijk zijn voor het in stand houden van de vitaliteit'. De maatschappelijke woonopgave is breder dan het bouwen van huizen en raakt als geen ander ook andere maatschappelijke opgaven. De puzzel is hoe de samenhang daarin te borgen. Dat werken wij de tweede helft van 2024 verder uit.

Maatschappelijke opgave Sociaal domein

In 2023/2024 hebben we in samenspraak met inwoners en maatschappelijke organisaties een visie ontwikkeld op het sociaal domein, met als centrale vraag 'wat voor gemeente willen we zijn als het gaat om zorgen voor elkaar?'. In deze visie is een aantal deelopgaven benoemd, te weten gezonde leefstijl, bestaanszekerheid, mentale weerbaarheid, kansengelijkheid en meedoen en inclusie.

In het programma Sociale leefomgeving, zie hoofdstuk 3.3, hebben we de ambities verder uitgewerkt in speerpunten voor 2025.

Maatschappelijke opgave Vluchtelingen

De opgave opvang vluchtelingen is een brede opgave. Als gemeente hebben we de wettelijke taak om voor verschillende groepen te zorgen voor opvang of een woning. Dit betreft asielzoekers, amv'ers, statushouders en de opvang van Oekraïners.

In 2023 zijn de eerste asielzoekers in Soest opgevangen. De druk op de asielketen blijft hoog en het realiseren van voldoende opvangplekken is een uitdaging.

In 2023 zijn de uitgangspunten voor met name de woonopgave gedefinieerd. Het college heeft toetsingskaders vastgesteld waarop uw raad aanvullingen heeft kunnen doen. De toetsingskaders hebben betrekking op (geschiktheid van) locaties, maar ook op de sociaalmaatschappelijke kant van het opvangen van asielzoekers. Er is veel maatschappelijke betrokkenheid bij de opvang van asielzoekers en Oekraïners. Ook zijn er veel vrijwilligers actief. Integreeren in onze lokale samenleving is een belangrijk aspect dat niet alleen nu maar ook voor de lange termijn aandacht blijft vragen.

De verwachting is dat ook in 2025 de middelen van het Rijk voldoende zijn om de lopende kosten te dekken. Ook voor nieuwe asielopvangplekken geldt dat het Rijk de kosten dekt. Wel heeft de gemeente wettelijke taken, zoals leerplicht, jeugdzorg en inburgering die voor rekening van de gemeente komen. Dit geldt zowel asielzoekers als statushouders.

Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden om asielopvangplekken te combineren met een deel van de woonopgave: tijdelijke woningen voor starters, spoedzoekers en statushouders. Voor het ontwikkelen van concrete locaties voor tijdelijke huisvesting kan mogelijk wel budget nodig zijn. In de begroting 2025 komen wij hier nader op terug.

Opgavegericht werken, waar staan we?

Wij hebben in 2024 eerste stappen gezet in opgavegericht werken. Wij hebben de maatschappelijke opgave Energietransitie als voorbeeldopgave uitgewerkt in het programma 'Energie van Soest'. Werkende weg blijkt steeds duidelijker dat wij als overheid ook voor een transitieopgave staan, namelijk een overheid die de menselijke maat hanteert, gericht is op

samenwerking over grenzen heen en cocreëert. De implementatie van opgavegericht besturen, werken en begroten vraagt tijd. Wij willen in 2025 hier verder invulling aan geven.

Bij het verkennen van opgavegericht werken zien wij wel dat 'toekomstbestendig zijn' betekent grenze-loos samen, werken aan oplossingen voor grote maatschappelijke vraagstukken. Wij zien dat 'traditionele' werkwijzen onvoldoende aansluiten op het (samen) aanpakken van de opgaven waar we in onze lokale samenleving voor staan. Opgavegericht werken is een belangrijke stap om publieke waarde toe te voegen en daarmee samen met onze partners te werken aan werkelijke oplossingen voor het realiseren van de maatschappelijke opgaven. De opgave is daarmee leidend in dat wat wij doen en niet de bestaande structuren. Bewuste rolneming van ons als gemeente is daarbij belangrijk. Het NSOB-model¹ voor overheidssturing helpt ons bij het bepalen van die rol. In het model wordt onderscheid gemaakt in vier rollen, namelijk de rechtmatige, de presterende, de netwerkende en de participatieve overheid. De rollen zeggen iets over wat de overheid te doen heeft afhankelijk van context en keuzes. Het is meestal niet zwart-wit, in hetzelfde programma of project kunnen alle vier de rollen voorkomen. Maar het raamwerk geeft ons aanknopingspunten om bewust een rol te kiezen.

¹ De Nederlandse School voor Openbaar Bestuur (NSOB) is een hoogwaardig onderwijs- en onderzoeksinstituut, gevestigd in Den Haag. Binnen dit instituut worden wetenschappelijke kennis over en praktijkervaring met het Nederlandse openbaar bestuur met elkaar verbonden.

Hoofdstuk 3 – Richtinggevende voorstellen en ontwikkelingen

3.1 - Programma 1 – Bestuurlijke omgeving

Tot het programma Bestuurlijke omgeving behoren de volgende deelprogramma's:

- 1.1 Bestuur
- 1.2 Dienstverlening
- 1.3 Veiligheid
- 1.4 Accommodatiebeleid en gemeentelijke eigendommen

In dit programma belichten we ontwikkelingen en/of leggen uw voorstellen voor ten aanzien van de volgende onderwerpen:

- Global goals
- Participatie
- Duurzaam inkopen
- Wet Bibob
- Natuurbrandbestrijding
- Intensivering handhaving/ondermijning
- Huisvesting maatschappelijke voorzieningen

Global goals

Ook Soest heeft de global goals omarmd. Dit laten we onder meer zien in de p&c-documenten, waarbij we gemeentelijke doelstellingen zichtbaar verbinden aan de global goals. Ook in ons beleid leggen we steeds vaker een relatie, denk aan maatschappelijk verantwoord inkopen en de energietransitie. In 2024 stellen we een plan van aanpak op waarin we verder invulling geven aan de vraag 'wat willen we bereiken met de global goals?'. Op basis hiervan bepalen we hoe de gemeentelijke beleidsdoelen zich laten verbinden met de global goals, op welke wijze we de Soester samenleving verbinden aan de global goals en bepalen we welke rol de gemeente kan/wil innemen. Of hiervoor middelen benodigd zijn in 2025 is afhankelijk van de uitkomsten van het plan van aanpak.

Participatie

In 2024 werken we aan een visie op participatie. Ook wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld. Een klankbordgroep van uw raad en een ambtelijke werkgroep zijn hier samen, met ondersteuning van een extern bureau, mee aan de slag. In dit traject wordt gebruikgemaakt van de kennis, lessen en instrumenten die nu er nu al zijn. Er wordt beoordeeld waar deze verbeterd kunnen worden, zonder het wiel opnieuw uit te vinden. In het uitvoeringsprogramma wordt antwoord gegeven op de vraag hoe we het (vernieuwde) participatieve werken straks daadwerkelijk gaan realiseren, doorontwikkelen en in de organisatie verankeren. De planning is dat eind 2024 het gehele proces wordt afgerond. De (incidentele) kosten voor dit traject zijn reeds in de begroting verwerkt.

Of en welke (incidentele en/of structurele) uitvoeringskosten volgen uit de visie en het uitvoeringsprogramma is op dit moment nog niet bekend.

Duurzaam inkopen

In de begroting 2024 is een eenmalig budget opgenomen om invulling te geven aan onze ambities op het gebied van duurzaam inkopen. Hiermee stimuleren we marktpartijen om steeds meer duurzame en sociale producten en diensten te ontwikkelen en te leveren. Dit budget wordt ingezet om waar nodig bij te dragen in extra kosten die we maken door meer duurzame keuzes. Voorbeelden hiervan zijn: eventuele hogere aanschafkosten door een meer duurzame oplossing (bijvoorbeeld als dekking van hogere kosten bij aanbestedingen door het gebruik van circulaire materialen en sloop), onderzoek naar meer duurzame oplossingen die kunnen worden meegenomen aanbestedingen en voor de opbouw van kennis in de organisatie. We evalueren continu onze duurzame aanbestedingen, uitgaven en winst op grond van CO₂-reductie en vermeden grondstoffen.

Ten tijde van het opstellen van deze kadernota is het nog niet mogelijk om in te schatten wat de effecten zijn van de inzet van dit budget en of dit structureel kan helpen in het realiseren van onze doelstellingen, omdat dit nog maar beperkt is ingezet.

Wet Bibob**structureel € 75.000**

In 2023 is het nieuwe Integraal Veiligheidsplan (IVP) vastgesteld. Daarin is het Bibob-instrument genoemd als belangrijk instrument om bestuurlijke weerbaarheid te vergroten. We willen verhinderen dat we als gemeente zaken doen met niet-integere partijen. Door het toepassen van de Wet Bibob voorkomen we dat verleende vergunningen en beschikkingen gebruikt worden voor criminele activiteiten. Hiervoor vragen we extra capaciteit van een halve fte, € 50.000. Daarnaast is er een werkbudget nodig van € 25.000 om juridische bijstand in te zetten voor extreem complexe dossiers.

Natuurbrandbestrijding

In januari 2024 zijn we gestart met de pilot gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing. De gemeente Soest is een van de drie pilotgemeenten. In totaal zijn er binnen de VRU negen gemeenten die onder de natuurbrandgemeenten vallen. Een van de onderdelen van de pilot is het inzichtelijk maken van eventuele kosten voor stakeholders, waaronder de gemeente. De verwachting is dat er in het vierde kwartaal van dit jaar een eindadvies ligt waarin dit duidelijk wordt. Voor deze kadernota is er nog geen schatting te maken.

Intensivering handhaving/ondermijning**structureel € 145.000**

In de begroting 2024-2027 zijn - in lijn met het coalitieakkoord en het Integraal Veiligheidsplan - voor het jaar 2024 extra middelen (€ 145.000) geraamd voor de intensivering van handhaving en bestrijding van ondermijning. Deze middelen zijn ingezet voor de versterking van het boateam.

Hoewel de intenties was om dit voornemen structureel in de begroting op te nemen, hebben we bij de begroting 2024 ervoor gekozen om de beslissing hierover te betrekken bij te maken integrale afweging rond de omgevingsprogramma's (en enkele voorstellen uit het sociaal domein). Nu deze afweging niet eerder kan plaatsvinden dan bij de begroting 2025 (zie de bestuurlijke inleiding) leggen we dit voornemen in deze kadernota opnieuw aan u voor.

Huisvesting maatschappelijke voorzieningen

Met de vaststelling van de begroting van 2023 is afgesproken een inventarisatie uit te voeren naar de behoefte en vraag van maatschappelijke en culturele organisaties en hun bijbehorende huisvestingsbehoefte. Dit komt voort uit de wens om de behoefte in kaart te brengen welke maatschappelijke voorzieningen er nodig zijn binnen de gemeente Soest, welke huisvestingsbehoeften er zijn en welke rol de gemeente hierin wenst te nemen.

Deze inventarisatie is uitgevoerd in 2023/2024 en leverde een aantal vervolgvragen op. Wat is de rol van de gemeente bij vestiging en huisvesting van maatschappelijke voorzieningen, en waar willen we van zijn? Hoe zien wij de invulling van en rolneming door ons als gemeente bij 'ontmoeten'? Een begrip dat zowel in de Omgevingsvisie als in de visie Sociaal Domein een belangrijke rol speelt. En als laatste, hoe geven we invulling aan het clusteren van voorzieningen en welke rol speelt het eerder met u besproken concept 'huis van de samenleving' hierin. Het thema maatschappelijke voorzieningen kent een relatie met ons huidige integraal accommodatiebeleid en is, afhankelijk van te maken keuzes, ook gerelateerd aan de omgevingsprogramma's en de ruimtevragen die daaruit voortkomen.

Wij verwachten dat wij u vóór de begrotingsbespreking 2025 over bovenstaande nader kunnen bijpraten, om vervolgens met voorstellen in de begroting te komen, inclusief de daarbij behorende budgetvraag.

3.2 - Programma 2 – Fysieke leefomgeving

Tot het programma Fysieke leefomgeving behoren de volgende deelprogramma's:

- 2.1 Wonen
- 2.2 Klimaat
- 2.3 Economie
- 2.4 Mobiliteit en infrastructuur
- 2.5 Natuur en landschap

In dit programma belichten we ontwikkelingen en/of leggen uw voorstellen voor ten aanzien van de volgende onderwerpen:

- Omgevingsprogramma's
- Wonen
- Ontwikkelstrategie Soesterberg-Noord
- Gebiedssamenwerking van A tot Z
- Evenementenbeleid/Soest 1000 jaar
- Energietransitie
- Grondstoffenaanpak
- Rioleringsproblematiek Soesterberg
- Omgevingswet
- Erfgoedbeleid
- Inboet bomen

Omgevingsprogramma's

In 2025 verwachten wij tot uitvoering te komen van de in 2024 door ons vastgestelde omgevingsprogramma's voor het fysiek domein. In deze programma's zijn de beleidskeuzes voor de thema's Wonen, Werken, Mobiliteit, Water en Groen voor de lange termijn, tot 2040, uitgewerkt. De programma's zijn integraal en in samenhang ontwikkeld en vormgegeven. Hierbij is gebruikgemaakt van het in 2024 opgestelde afwegingskader, dat ter besluitvorming bij uw raad voorligt. Dit afwegingskader biedt een systematiek die een brug slaat tussen de omgevingsvisie en de omgevingsprogramma's. Daarmee zijn de omgevingsvisie, samen met ander actueel beleid, kaderstellend en het coalitieakkoord richtinggevend voor de beleidskeuzes en de daaraan verbonden uitvoeringsplannen op de hierboven genoemde thema's. Bij het aanbieden van de begroting 2025 verwachten wij per programma de bijbehorende budgetvraag in beeld te hebben. Budget dat nodig is om de komende jaren daadwerkelijk tot een samenhangende uitvoering van het beleid in het fysiek domein te komen en daarmee onze doelen uit de omgevingsvisie te behalen. Wij verwachten dat de uitvoeringskosten, inclusief waar nodig formatie daarvoor, een aanzienlijk budget zal vragen. Deze budgetvraag kunt u na de zomer, samen met andere budgetvragen voor uitvoering van nieuw beleid, meenemen in uw integrale afweging en besluitvorming. In de begroting vorig jaar heeft u al een stelpost opgenomen voor nieuw beleid. Indien het niet mogelijk blijkt om de volledige budgetvraag te honoreren, dan zal dat consequenties hebben voor de uitvoering van het beleid en het tijdsbestek waarbinnen dit plaatsvindt.

Wonen

structureel € 107.000 (lasten)
te verwachten compensatie Rijk € 107.000 (baten)

De toegenomen aandacht voor de problematiek op de woningmarkt en diverse ontwikkelingen op het terrein van Wonen leiden ertoe dat een structurele formatie-uitbreiding noodzakelijk is: € 80.000 per jaar, 0,8 fte). Daarbij gaat het om wettelijke en beleidsmatige ontwikkelingen die naast implementatie en borging ook leiden tot structurele beheer, realisatie- en/of coördinatie-taken, met name:

- Wet versterking regie volkshuisvesting;
- Wet betaalbare huur;
- rijksprogramma's woningbouw, betaalbaar wonen, -een thuis voor iedereen, wonen en ouderen, et cetera;
- de Woondeal;
- het ontwikkelen van nieuw beleid, het uitvoeren en het onderhouden hiervan.

Bovengenoemde wet- en regelgeving zijn in een ver gevorderd stadium. Naar verwachting zullen vanaf medio 2024 de wetten van kracht worden. Een exact moment van invoering hangt uiteraard af van de snelheid waarmee de Tweede en Eerste Kamer besluiten neemt. De fase van consultatie en advies van de RvS zijn afgerond.

Voorbeelden van extra inzet vanuit wonen zijn:

- verdere intensivering van regionale samenwerking (programmering nieuwbouw, urgentieverlening, et cetera);
- aanpassen lokale en regionale beleidsregels (bijvoorbeeld huisvestingsverordening).

De verwachting is dat ook het nieuwe kabinet de regiefunctie verder zal doorzetten en nieuwe vormen van aansturing naar de lagere overheden zal initiëren.

Daarnaast zien we dat het huidige uitvoeringsbudget (advieskosten) voor wonen structureel moet worden verhoogd van € 23.000 naar € 50.000. Zo is de verwachting dat door invoering van het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting de uitvoering van de urgentieaanvragen meer gaat kosten. De verwachting is dat het aantal aanvragen en de complexiteit van aanvragen zal toenemen, waardoor vaker een beroep gedaan moet worden op een (medisch) adviesbureau.

Daarnaast is en blijft het belangrijk om ingevoerd beleid te monitoren en te evalueren. Waar mogelijk gebeurt dit binnen de bestaande capaciteit, voor complexe zaken zal ingehuurd worden.

Overigens is de verwachting dat voor de uitvoering van de nieuwe wetgeving compensatie (via het Gemeentefonds) zal plaatsvinden door het Rijk. Voorshands gaan we uit van een compensatie die voldoende zal zijn om de extra kosten te dekken.

Ontwikkelstrategie Soesterberg-Noord

De ontwikkelstrategie Soesterberg Noord is het vervolg op de gebiedsvisie en geeft aan op welke manier de gebiedsvisie tot uitvoering wordt gebracht. De ontwikkelstrategie gaat in op de gebiedsontwikkeling Soesterberg-Noord, kamer 2 en 3, maar raakt ook de gebieden daaromheen.

Met de beoogde vaststelling van de ontwikkelstrategie in het tweede kwartaal van 2024 zal gestart worden met de herontwikkeling van het gebied. Dit naast het feit dat er al lopende particuliere initiatieven lopen. De totale herontwikkeling van kamer 2 zal 10-15 jaar duren. We gaan ervan uit dat een dotatie van de algemene reserve is benodigd van € 2 miljoen. De grondexploitatie zal in het derde kwartaal van 2024 ter vaststelling aan de gemeenteraad worden aangeboden.

Gebiedssamenwerking van A tot Z

structureel € 50.000

In 2024 wordt naar verwachting de bestuursovereenkomst gesloten op basis waarvan het ontwerpend onderzoek gaat plaatsvinden. Dit zal doorlopen tot in 2025. De resultaten zullen einde van dat jaar worden opgeleverd. Daarnaast is regionale samenwerking in het ruimtelijke domein, waaronder ook de bestaande en nieuwe initiatieven, noodzakelijk. Voor 2025 lijkt de nu gereserveerde € 100.000 voldoende om de programmamanager blijvend aan te kunnen stellen. Daarnaast is het gewenst om, evenals voor 2024, een (werk)budget beschikbaar te hebben waarmee een bijdrage kan worden geleverd in de kosten van de samenwerking, onderzoeksvragen kunnen worden beantwoord en de kosten van overige ambtelijke inzet worden gedekt. Wij gaan ervan uit dat een werkbudget van € 50.000 voldoende zal zijn.

Evenementenbeleid/Soest 1000 jaar

incidenteel 2025 € 20.000

Evenementen kennen een toenemende complexiteit, waarbij vele disciplines binnen en buiten de gemeente betrokken zijn. Ook aangescherpte regelgeving is steeds bepalender om evenementen te kunnen organiseren.

Ons huidige beleid is verouderd en mist concreetheid en transparantie, zoals blijkt uit het vergunningsproces. In ons nieuwe beleid willen we hierop inzetten, processen optimaliseren en willen we vooral uitnodigend zijn voor organisatoren om leuke evenementen op een veilige en verantwoorde wijze in Soest te gaan organiseren. En met het 1000-jarig bestaan van Soest (2029) is het extra urgent een goed functionerend evenementenbeleid te hebben.

Voor het actualiseren van het evenementenbeleid zullen we veel informatie gaan ophalen bij onder meer collega's, maar ook kijken we naar goede voorbeelden uit het land. Uiteraard gaan we ook in gesprek met de organisatoren, inwoners en omwonenden van evenemententerreinen. Gezien de opgave die er ligt zal het mogelijk tot structurele meerkosten gaan leiden. Over de omvang daarvan is nog echter geen goede inschatting te maken. We richten ons vooralsnog op vaststelling van het nieuwe evenementenbeleid in het eerste kwartaal van 2025.

Zoals al even genoemd, in 2029 bestaat Soest 1000 jaar. Dit willen we met onze inwoners, instellingen en ondernemers te vieren. Hiervoor willen we in 2025 een plan opstellen. Voor het opstellen van dit plan vragen we een budget van € 20.000.

Energietransitie

In hoofdstuk 2 hebben wij toegelicht dat de energietransitie een ingewikkelde opgave is. Het is ook een omvangrijke opgave met stevige landelijke ambities, die wij, mede vanuit intrinsieke motivatie, lokaal hebben vertaald. Zo zet het nieuwe programma in op de benodigde versnelling voor de warmtetransitie, geeft het richting aan het werken aan netcongestie, gaat het door met het realiseren van grootschalige opwek en geeft het een impuls aan onze eigen organisatie om energiebewust en circulair denken en werken 'business as usual' te maken. Met als basis communicatie en participatie om tot constructieve samenwerking te komen. Onze rol als gemeente zal bij al deze verschillende vraagstukken verschillen. Rolneming werken wij nader uit in het programma dat wij u na de zomer voorleggen. Zeker is wel dat het een stevige regierol van ons zal vragen.

Het programma 'Energie van Soest 2024-2030' is niet vrijblijvend. Het is een samenhangend pakket met elkaar versterkende interventies om te kunnen versnellen om onze eigen en landelijke doelen te halen. Met elkaar moeten wij na de zomer het gesprek hebben hoe de uitvoering zo in te richten dat wij deze de komende jaren duurzaam kunnen continueren. Het is daarbij belangrijk dat onze inwoners en ondernemers weten wat ze kunnen verwachten de komende jaren. Dat geeft vertrouwen en stimuleert actiebereidheid. Tegelijkertijd kan deze duidelijkheid investeringen van anderen stimuleren, zoals woningcorporaties en de netbeheerder. Duidelijkheid over de omvang van onze inzet tot en met 2030 is in deze fase daarmee van cruciaal belang. Dit geldt voor de energietransitie in het algemeen maar in het bijzonder voor de warmtetransitie. Een enorme opgave met sociale impact achter iedere voordeur.

Het realiseren van de doelen zal een flinke investering gaan vragen. De middelen van het Rijk, voor zover nu bekend, zijn na 2025 niet toereikend. Voor de dekking maken we gebruik van rijksmiddelen en beschikbaar gesteld budget voor het bestaande programma. Na vaststelling van het programma kunnen we gebruik maken van extra CDOKE² of andere rijksmiddelen. Naast het benutten van deze middelen zullen we ook zoveel mogelijk de provinciale subsidieregeling (USET³) benutten. De verwachting is dat we de dekking van het nieuwe programma rond krijgen voor 2024 en 2025 met behulp van de (geoordeelde) middelen uit het bestaande programma Energietransitie 2020-2025 en de rijksmiddelen (CDOKE). Voor 2026 tot en met 2030 is onvoldoende dekking om de beoogde versnelling in te zetten. Ervan uitgaande dat de in de meerjarenbegroting opgenomen € 373.000 structureel blijft, is de verwachting dat er een tekort is van ruim twee miljoen euro voor de gehele looptijd van het programma. In deze bedragen zijn niet de uitvoeringskosten en concrete investeringen opgenomen voor aanpak sociale minima, energiebesparing en onrendabele top bij warmteoplossingen. Deze worden nu grotendeels gedekt uit rijksregelingen. Hiervoor zullen separaat voorstellen worden uitgewerkt wanneer dat nodig is.

Ondanks het feit dat wij nu al constateren dat er spanning zit tussen onze ambities en de rijksmiddelen, houden wij vooralsnog vast aan het principe dat het Rijk voldoende middelen ter beschikking moet stellen om deze opgave te kunnen uitvoeren. Mogelijke oplossing voor een klein deel van het tekort kan een sterk versoberde aanpak in de warmtetransitie zijn die niet gericht is op versnelling. Daar wordt de opgave niet kleiner van. Kanttekening daarbij is ook dat het versoberen van de ingezette aanpak van 2024 en 2025 vanaf 2026 naar verwachting negatieve effecten zal hebben op het vertrouwen en de bereidheid van inwoners en ondernemers om mee te doen. Na de zomer gaan we graag met u in gesprek over het programma 'Energie van Soest 2024-2030'.

Grondstoffenaanpak

Er wordt een meervoudig onderhandse aanbesteding voorbereid voor het opstellen van een nieuwe grondstoffenaanpak. De verwachting is dat dit plan in het eerste kwartaal van 2025 ter besluitvorming aan de raad kan worden voorgelegd. We gaan ervan uit dat eventuele financiële consequenties kunnen worden gedekt uit de afvalstoffenheffing. De opdracht omvat de volgende werkzaamheden /onderdelen:

² CDOKE: Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid.

³ USET: Subsidie energietransitie (provincie Utrecht)

- evaluatie huidige aanpak
- startnotitie
- nieuw plan met scenario's met consequenties voor het milieu, service naar inwoners en de kosten
- procesaanpak om te komen tot een door de raad gedragen plan.

Rioleringsproblematiek Soesterberg

Door alle nieuwbouwplannen wordt de komende jaren het rioolstelsel van Soesterberg zwaarder belast. Deze zwaardere belasting zal niet leiden tot vertraging van de woningbouw. Wel zijn maatregelen nodig om het stelsel toekomstbestendig in te richten als compensatie van het extra afvalwater. Vooralsnog lijkt het erop dat de kosten hiervoor gedekt kunnen worden vanuit de grondexploitaties en de rioolheffing.

Afgelopen jaar is veel energie gestoken in het opstellen van de afvalwaterprognoses. Momenteel lopen er diverse onderzoekssporen die samen met Zeist, provincie, waterschap HDSR en waterschap Vallei en Veluwe worden uitgewerkt. Denk hierbij aan modellering rioolstelsels Zeist en Soesterberg om te onderzoeken waar nog ruimte zit in de stelsels en waar optimalisaties mogelijk zijn, het afkoppelen van verhard oppervlak en optimalisatie van de transportleiding van het waterschap Vallei en Veluwe. Ook wordt onderzocht of het haalbaar is, en in het kader van de blauwe agenda interessant is, om een eigen zuivering te bouwen voor Soesterberg. Het effluent kan dan gebruikt worden als aanvulling van de grondwaterreserves. De planning is om rond de zomer 2024 op basis van de uitgevoerde onderzoeken keuzes te maken en de plannen. En vervolgens in de 2e helft van 2024 uit te werken in een Masterplan. Uitvoering van de gekozen maatregelen volgen vanaf 2025.

Vooralsnog wordt verwacht dat de maatregelen uit het masterplan gefinancierd kunnen worden vanuit de rioolheffing en de grondexploitatie.

Omgevingswet

formatie: structureel vanaf 2025 €160.000
omgevingsplan: jaarlijks 2025-2031 € 150.000
te verwachten compensatie Rijk 2025 € 150.000 (baten)

Uitgangspunt is tot nu toe geweest dat de jaarlijkse extra kosten voor de implementatie gedekt moeten worden door bijdragen van het Rijk. Zo ontvingen we voor het jaar 2023 bij de decembercirculaire 2023 een bedrag van € 247.000. Ook voor 2024 en 2025 (meicirculaires)

worden nog compensatiemiddelen van het Rijk verwacht (wel ruimschoots minder dan het bedrag in 2023). Deze middelen gebruiken wij dit en de komende jaren onder meer voor de extra kosten die wij moeten maken voor de wettelijke verplichting tot het ontwikkelen van het Omgevingsplan voor Soest, dat uiterlijk in 2032 uitontwikkeld moet zijn. De extra kosten die wij moeten maken om het omgevingsplan door te ontwikkelen en de huidige regels op te nemen in het Omgevingsplan bedragen jaarlijks (structureel) € 150.000. Vooralsnog gaan we ervan uit dat de compensatiemiddelen vanuit het Rijk dit deels afdekken tot en met 2025. Daarna is aanvullend (structureel) € 150.000 per jaar nodig.

Daarnaast brengt het werken onder de nieuwe Omgevingswet ook andere structurele kosten met zich mee. Het betreft:

- De functie *regelanalist* (0,6 fte) richt zich op maken, publiceren en beheren van de toepasbare regels (beslisbomen), waarmee gemeentelijke omgevingsplanregels op een juiste en op een begrijpelijke manier beschikbaar komen via het digitale loket in het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO).
- De structurele inzet van een *participatiedeskundige* (1 fte). Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft participatie een belangrijkere en zwaardere rol gekregen in de ruimtelijke processen en projecten. Net als uw raad hechten wij hier grote waarde aan. Uw raad heeft onder andere een lijst met gevallen aangewezen, waarbij participatie voor initiatiefnemers verplicht is gesteld. Om ervoor te zorgen dat al die participatieprocessen op een goede manier vorm en inhoud (blijven) krijgen is de structurele inzet van een participatiedeskundige nodig.

Erfgoedbeleid

structureel € 33.000

In juni 2023 hebben wij een kwartiermaker erfgoed aangesteld. Een belangrijke taak was om te onderzoeken wat er nodig is om aan de Omgevingswet te voldoen met betrekking tot erfgoed. Uit dit onderzoek is gebleken dat onvoldoende capaciteit beschikbaar is voor de structurele taken. Het gaat daarbij om de brede advisering over erfgoed en de daarbij behorende ondersteunende werkzaamheden. Voor deze taken is structureel € 19.000 extra nodig.

Daarnaast is uit het onderzoek van de kwartiermaker erfgoed gebleken dat onvoldoende capaciteit beschikbaar is voor uitvoering van taken van vergunningen, toezicht en handhaving met betrekking tot monumenten. Zo is onder andere onvoldoende tijd beschikbaar voor:

- advisering omgevingsvergunning monument
- uitvoering subsidieregeling erfgoed
- handhaving van de instandhoudingsplicht bij monumenten
- aansluiting van de monumentenexpert bij het duurzaamheidsloket

Daarom wordt structureel € 14.000 voor capaciteit gevraagd om deze wettelijke taken uit te voeren.

Inboet bomen

structureel € 90.000

De afgelopen jaren hadden we last van extreem droge zomers. Dit zorgt nu voor meer boomsterfte. Daardoor moeten we meer bomen weghalen die zijn afgestorven. Omdat we het areaal (het aantal bomen) volgens het beleid in stand moeten houden moeten we nieuwe bomen terugplanten (inboet).

Wij verwachten dat dit extreme weer door klimaatverandering vaker zal voorkomen. Bij het planten nemen we extra noodzakelijke maatregelen om boomwortelopdruk te voorkomen. Zo maken we grotere plantplaatsen en brengen we wortelschermen aan. Daarnaast brengen we bomengrond aan om de nieuwe boom een goede basis en optimale groeimogelijkheden te geven.

3.3 - Programma 3 – Sociale leefomgeving

Tot het programma Sociale leefomgeving behoren de volgende deelprogramma's:

- 3.1 Sociaal domein
- 3.2 Onderwijs
- 3.3 Sport, kunst en cultuur

In dit programma belichten we ontwikkelingen en/of leggen uw voorstellen voor ten aanzien van de volgende onderwerpen:

- Opgaven sociaal domein
- Uitvoering Integrale Visie sociaal domein
 - Toekomstige samenwerking uitvoering Sociaal domein Baarn Bunschoten Soest en integrale toegang
 - Herijking subsidiemethodiek
- Wijkaanpak Smitsveen
- Toekomst zwembad
- Uitvoering nota sport en bewegen 2024-2028
- Integraal Huisvestingsprogramma Onderwijs

Opgaven sociaal domein

Voor dit programma Sociale leefomgeving zijn de Integrale Visie Sociaal Domein 2024 -2028, de Sportnota 2024-2028 en de Cultuurnota 2024-2028 richtinggevend.

Vanuit de Visie sociaal domein werken aan de volgende vijf (deel)opgaven:

1. Gezonde leefstijl
2. Bestaanszekerheid
3. Mentale Weerbaarheid
4. Kansengelijkheid
5. Meedoen en Inclusie

Onze integrale visie en de vijf (deel)opgaven kunnen niet los gezien worden van landelijke en regionale ontwikkelingen die een rechtstreeks verband hebben met onze transformatie op-gave in het sociaal domein: de beweging naar meer inzet op preventie, lichte ondersteuning en eigen regie van inwoners. Waardoor onze inwoners op termijn minder (specialistische) zorg en ondersteuning nodig hebben. Dit is een landelijke opdracht voor alle gemeenten, vastgelegd in diverse landelijke agenda's en bestuurlijke afspraken. In 2025 verwachten we ook weer nieuwe wetgeving die onze taken in het sociaal domein beïnvloeden. Deze noemen wij in een aparte paragraaf 'Landelijke ontwikkelingen'.

Landelijke ontwikkelingen

Participatiewet in Balans: Per 2025 worden er wetwijzigingen verwacht met betrekking tot giften, mantelzorg en bijstand en inkomstenverrekening/bufferbudget. Met dit wetsvoorstel zet het kabinet de eerste concrete stap om hardheden in de huidige wet weg te nemen door mensen centraal te stellen en uit te gaan van vertrouwen. Het Rijk stelt hier extra middelen voor beschikbaar aan gemeenten.

Overbruggingsregeling alleenverdieners: Een samenloop van regelingen pakt voor een groep alleenverdieners met een combinatie van inkomstenbronnen nadelig uit. Daardoor ligt hun inkomen onder het bestaansminimum. In 2024 worden gemeenten gevraagd alleenverdieners te ondersteunen middels de bijzondere bijstand. Er ligt voor 2025 een wetsvoorstel voor een overbruggingsregeling waarbij gemeenten een tegemoetkoming kunnen uitkeren aan hun inwoners die onder deze groep valt.

Wet van school naar werk: vanaf 1 augustus 2025 treedt deze nieuwe wet in werking. Doel van de wet is om jongeren beter te begeleiden bij de overstap van school naar werk. De leeftijd van jongeren die door het RMC-jongerenloket (nieuwe naam: Doorstroompunt) worden begeleid, wordt verlengd van 23 naar 27 jaar. De wet vraagt dat scholen, het RMC/Doorstroompunt en gemeenten meer gaan samenwerken. Het is nog niet duidelijk of er ook middelen meekomen voor de individuele gemeenten of alleen voor de centrumgemeente.

Woonplaatsbeginsel Beschermd Wonen: in tegenstelling tot eerdere berichten kan het woonplaatsbeginsel niet in 2025 ingevoerd worden. Het wetsvoorstel, dat sinds begin dit jaar bij de Tweede Kamer ligt voor behandeling, is na de val van het kabinet controversieel verklaard. Daardoor kan het niet meer voor het zomerreces door de Tweede en Eerste Kamer behandeld worden. De nieuwe streefdatum voor invoering is nu 1 januari 2026. Dit bereiden we samen met de regio voor in 2025.

Wetsvoorstel aanpak meervoudige problematiek in het sociaal domein (Wams): De Wams is na de val van het kabinet controversieel verklaard. Wanneer dit wetsvoorstel opgepakt wordt en in werking treedt is nog niet precies duidelijk.

Lokale ontwikkelingen

Uitvoeringsplan Sociaal Domein in relatie tot de kadernota

Als gemeente kunnen we lokaal zelf invulling geven aan de transformatieopgave. Met onze Integrale Visie Sociaal Domein 2024-2028 en de Sport- en Cultuurnota 2024-2028 hebben we met elkaar vastgesteld hoe we dit de komende jaren willen doen en welke maatschappelijke effecten we willen bereiken.

In 2024 zijn wij vervolgens aan de slag gegaan met een uitvoeringsplan. Het uitvoeringsplan 2024 is gebaseerd op de begroting 2024. Dit uitvoeringsplan 2024 sturen wij binnenkort ter informatie naar uw raad.

Voor 2025 willen wij u vragen, met deze kadernota, ons richting te geven voor het uitvoeringsplan 2025. Dit doen wij door per opgave ambities en speerpunten in beeld te brengen. Bovendien geven we per opgave aan of en zo ja welke financiële consequenties daaraan verbonden zijn. Op basis van de door u aan te geven richting werken we de voorstellen nader uit in de begroting 2025. Hierbij willen u meegeven dat een nadere prioritering door uw raad ook noodzakelijk is vanwege de omvang van de voorstellen (in totaal (afgerond) € 1,2 miljoen, waarvan € 1 miljoen structureel. Deze omvang overstijgt niet alleen onze financiële mogelijkheden, maar ook de uitvoeringscapaciteit van onze ambtelijke organisatie.

1. Gezonde leefstijl

We willen een gemeente zijn waar inwoners een gezonde leefstijl hebben. Een gezonde leefstijl zien wij als belangrijk middel om gezondheidsproblemen te voorkomen. Inwoners nemen zelf regie over hun eigen gezondheid. We willen dat:

Maatschappelijke effecten	Speerpunten 2025
➤ kinderen gezond opgroeien	Meer scholen in de gemeente werken mee aan de gezonde school aanpak.
➤ jongeren meer bewegen;	We creëren meer beweegmogelijkheden voor jongeren in hun fysieke leefomgeving.
➤ volwassenen en ouderen vitaal zijn.	Meer ouderen bewegen in het kader van valpreventie.

Waar willen we ons op richten in 2025?

Integraal zorgakkoord (IZA) en het Gezond en actief leven akkoord (GALA)

Binnen de opgave Gezonde leefstijl maken we gebruik van middelen die het Rijk via het Integraal zorgakkoord (IZA) en het Gezond en actief leven akkoord (GALA) aan gemeenten beschikbaar stelt. Het Integraal Zorgakkoord (IZA) richt zich in hoofdzaak op de houdbaarheid van het Zorgstelsel, met als invalshoek de Zorgverzekeringswet. Regionaal werken we samen aan het regioplan [Samen sterker Eemland](#). Voor gemeenten is er geld beschikbaar voor een lokale aanpak van kansrijke start, overgewicht en obesitas voor kinderen en volwassenen en valpreventie.

Het GALA richt zich hoofdzakelijk op het bouwen aan een fundament voor een gerichte aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en sociale basis, waarin een gezonde samenleving centraal staat. Het gaat in grote lijnen om een rookvrije generatie in 2040, het terugdringen van overgewicht, stimuleren van een gezond voedingspatroon en gewicht, het behalen van beweeglijnen voor inwoners, het inzetten van een daling van alcoholgebruik, verspreiden van kennis bij inwoners over risico's van overmatig drankgebruik én het 100 procent naleven van de 18+ leeftijdsgrens van alcohol.

Voor al deze onderwerpen hebben we binnen onze gemeente al verschillende activiteiten lopen. Deze staan in het Uitvoeringsplan 2024. De bestaande activiteiten gaan we in 2025 evalueren.

Gezonde leefomgeving en valpreventie

We willen ons vooral richten op een gezonde leefomgeving van kinderen en jongeren. We gaan meer samenwerken met scholen voor een gezonde schoolaanpak.

Daarnaast willen we voor jongeren onze JOGG-aanpak ('jongeren op gezond gewicht' - gezonde jeugd, gezonde toekomst) voortzetten. We zetten vooral in op de maatregelen die aantoonbaar effectief zijn. We gaan de interventies ook monitoren en evalueren.

We gaan met jongeren in gesprek over beweegmogelijkheden in de buitenruimte en werken daarvoor samen met onze buurtsportcoaches en met het fysieke domein: we kijken hoe we de buitenruimte aantrekkelijk kunnen maken voor jongeren om meer te gaan bewegen.

Ook ouderen willen we meer in beweging krijgen. In 2025 willen we uitvoering geven aan de ketenaanpak voor valpreventie. We gaan daarvoor samenwerken met huisartsen, fysiotherapeuten en onze welzijnspartijen. Ook kijken we hoe we aanbieders van sport en cultuur kunnen aanhaken.

Om deze ambities en speerpunten te realiseren willen we in ieder geval twee succesvolle aanpakken continueren, namelijk onze JOGG-aanpak en de Gezonde schoolaanpak. Hiervoor is een extra structureel budget nodig van € 65.000.

2. Bestaanszekerheid

We willen dat iedereen kan rekenen op bestaanszekerheid. Als gemeente willen we dat:

Maatschappelijke effecten	Speerpunten 2025
➤ inwoners voldoende middelen hebben om te kunnen rondkomen en mee te kunnen doen.	Minder mensen zijn afhankelijk van voedselbanken.
➤ Werken loont en ook voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt bereikbaar is.	Meer mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt doen vrijwilligerswerk.
➤ Iedereen toegang heeft tot betaalbare en passende zorg of ondersteuning.	Geen wachttijden bij onze sociaal teams.
➤ Huisuitzettingen worden voorkomen.	Meer huisbezoeken in het kader van vroegsignalering schulden bij huurachterstand.
➤ Inwoners zoveel mogelijk passend en zelfstandig kunnen wonen.	Meer ouderen worden aangemoedigd om na te denken over de toekomst.

Waar willen we ons op richten in 2025?

Werk en inkomen

Vanaf 2025 willen we van start met aangepaste minimaregelingen die voor kwetsbare inwoners overzichtelijker en eenvoudiger zijn om aan te vragen dan de huidige regelingen. We verwachten dat dit binnen het budget kan van de huidige minimaregelingen.

In 2025 evalueren we samen met cliënten van onze uitvoeringsorganisatie BBS (hierna BBS) of de inzet van voorzieningen hun verder heeft geholpen. Als speerpunt willen we meer cliënten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt begeleiden naar vrijwilligerswerk. We willen hiervoor experimenteren met participatiecoaches/sleutelfiguren uit de sociale basis. We financieren dit met middelen uit het participatiebudget dat BBS al een paar jaar overhoudt.

We zetten onze aanpak vroegsignalering van schulden voort en gaan bij signalen van huurachterstanden direct op huisbezoek. We werken samen met woningcorporaties en verschillende partijen en welzijnsorganisaties in een brede schuldenaanpak.

Versterken sociaal team en Wmo team

De gemeente Soest vergrijst. Het CBS verwacht daarom dat de komende jaren er een steeds groter beroep wordt gedaan op Wmo voorzieningen. Om deze toename op te kunnen vangen en wachttijden voorkomen is het noodzakelijk dat ons Wmo team wordt uitgebreid met 1 fte. Hiervoor treft u een voorstel aan in de voorjaarsnota.

Ook zal de komende jaren, in overeenstemming met landelijke akkoorden, de verschuiving van taken van specialistische zorg naar het sociaal team verder zijn beslag moeten krijgen. Het sociaal team gaat daarmee meer eigen begeleiding voor hun rekening nemen waardoor er minder beroep gedaan wordt op specialistische zorg. Hiervoor is een extra investering nodig in 1 fte voor het sociaal team. De investering zal dus worden terugverdiend door een afname van de kosten voor specialistische zorg vanuit het Wmo budget.

Daarnaast starten we een bewustwordingscampagne voor ouderen waarbij we samen met onze welzijnspartijen ouderen aanmoedigen om na te denken over de toekomst. We werken hierbij samen met de collega's en partijen die ook uitvoering geven aan het Omgevingsprogramma Wonen.

Om deze ambities en speerpunten te realiseren hebben wij een aanvullend structureel budget nodig van € 200.000 voor uitbreiding van het Wmo- en sociaal team. Hiervan denken we € 100.000 te kunnen dekken doordat we naar verwachting op termijn minder uitgeven aan specialistische hulp (2027).

3. Mentale Weerbaarheid

We willen een gemeente zijn waar inwoners voldoende weerbaar zijn om met de uitdagingen van het leven om te kunnen gaan. We willen dat:

Maatschappelijke effecten	Speerpunten 2025
➤ Inwoners zelf regie hebben over hun eigen leven.	Meer inwoners krijgen waakvlamondersteuning.

➤ Jongeren en 65-plussers zich niet eenzaam voelen.	Meer verbindende activiteiten in het sport- en cultuurveld voor jong en oud.
➤ Jongeren vertrouwen hebben in de toekomst.	Uitbreiding en toerusten jongerenwerk om jongeren weerbaarder te maken.
➤ Jongeren geen overmatige stress ervaren maar zich goed voelen en zichzelf accepteren.	Meer samenwerking tussen scholen, jeugdteam en jongerenwerk.

Waar willen we ons op richten in 2025?

In de geestelijke gezondheidszorg (ggz) bestaan wachtlijsten waardoor mensen vaak lang moeten wachten voordat zij de juiste zorg krijgen. Vanuit het Integraal Zorgakkoord (IZA) werken we regionaal samen met ggz-centraal, huisartsen en regiogemeenten (Samen sterker Eemland). We hebben onder andere een regionale taskforce wachttijden, overlegtafels en in de eigen gemeente Welzijn op recept. We werken samen aan een herstelnetwerk met onze eigen sociaal team, huisartsen, ggz centraal en welzijnspartijen. Er is in 2024 een regionaal preventieplan mentale gezondheid opgesteld welke we in 2025 implementeren. Een aantal succesvolle pilots in de sociale basis zoals bijvoorbeeld Kunst Natuur Welzijn, Join us en Vinger aan de pols willen we vanaf 2025 structureel borgen in de subsidies aan de uitvoerende welzijnspartners.

Jeugdteam en jongerenwerk toerusten voor complexe problematiek

We willen voorkomen dat inwoners met problematiek op het snijvlak van zorg en veiligheid pas in beeld komen als zij ernstige overlast veroorzaken en/of de openbare orde en veiligheid in het geding is. Tot de doelgroep op het snijvlak van zorg en veiligheid behoren o.a. kwetsbare jongeren in risicovolle situaties en personen met onbegrepen gedrag.

In het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 en bijhorende uitvoeringsplannen is opgenomen dat we inzetten op preventie en vroegsignalering en op een goede samenwerking tussen de zorg- en veiligheidspartners. In dit kader worden het jeugdteam, het sociaal team en het jongerenwerk expliciet benoemd als partners die hierin een taak hebben. Om deze taak uit te voeren, is er extra formatie nodig. Bij het jeugdteam en sociaal team ontbreken op dit moment casusregisseurs voor de genoemde doelgroepen. Bovendien is het reguliere jongerenwerk onvoldoende toegerust op deze doelgroep jongeren. Het gevolg is dat deze jongeren te weinig ondersteuning krijgen in hun persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijke participatie, terwijl zij dit juist hard nodig hebben. Dit vraagt een extra investering van 2 fte voor het jeugdteam en 2 fte voor het jongerenwerk.

Om deze ambities en speerpunten te realiseren willen we van een aantal succesvolle pilots structurele activiteiten maken. (Join Us, Kunst Natuur Welzijn, Vinger aan de pols) Hiervoor is € 134.000 aan budget nodig en € 400.000 voor uitbreiding van het jeugdteam en het jongerenwerk.

4. Kansengelijkheid

We willen dat ieder kind in onze gemeente dezelfde kansen heeft om (normaal) te kunnen opgroeien en zijn talenten te kunnen ontplooiën. Ouders zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen. We willen dat:

Maatschappelijke effecten	Speerpunten 2025
➤ Ieder kind een kansrijke start heeft.	Meer kwetsbare ouders zijn toegerust voor het ouderschap en opvoeding waardoor minder kinderen uit huis worden geplaatst of onder toezicht gesteld.
➤ Kinderen die ondersteuning of zorg nodig hebben dat zo licht en nabij mogelijk krijgen.	Minder inzet op specialistische zorg en meer op alternatieve jeugdhulp in de sociale basis.
➤ Ieder kind zoveel mogelijk onderwijs kan volgen in onze eigen gemeente.	Meer samenwerking tussen scholen, jeugdteam en jeugdartsen.

Waar willen we ons op richten in 2025?

Toekomstbestendig jeugdteam

Lokale teams krijgen een steeds prominentere rol in het zorglandschap. In de Hervormingsagenda Jeugd wordt gesproken over versterking van de lokale teams met voldoende kennis en expertise. Teams die niet alleen toegang verlenen tot specialistische zorg, maar zelf ook hulp bieden. Ook in het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming krijgen de lokale teams een grotere rol toebedeeld in casuïstiek waarbij de veiligheid in het geding is. In de gemeente Soest werken we al aan de versterking van het jeugdteam, zowel formatief als qua expertise. In 2025 willen we bereiken dat er minder specialistische jeugdhulp wordt ingezet. Hiervoor is het nodig het jeugdteam met 1 fte uit te breiden. Deze investering zal dus worden terugverdiend door een afname van de kosten voor specialistische zorg.

Meer preventie en samenwerken in de sociale basis

Qua expertise zijn we twee jaar geleden gestart met een procescoördinator Hechting die professionals ons jeugdteam, scholen en welzijnspartners traint om vroegtijdig hechtingsproblematiek te kunnen signaleren en ouders te ondersteunen. Veel ouders zijn zich niet bewust hoe belangrijk de band tussen ouder en kind is. We zien dat hechtingsproblemen ontstaan en dat ouders soms onmachtig zijn in hun omgang met- en opvoeding van hun kind. Onze aanpak werkt preventief als ook om al in een vroeg stadium bij het jonge kind ondersteuning te bieden.

Daarnaast willen we succesvolle alternatieve jeugdhulptrajecten in onze sociale basis vanaf 2025 uitbreiden en structureel borgen.

Ook gaan we door met onze samenwerking met scholen en voor- en vroegschoolse educatie aanbieders, hiervoor hebben we eind 2023 ons onderwijsachterstandenbeleid vastgesteld.

Ook willen we in 2025 zorgen dat kinderen en jongeren niet uitvallen op school. Hiervoor is structureel budget nodig om maatwerk bij ziekteverzuimbegeleiding te kunnen bieden.

Om deze ambities en speerpunten te realiseren hebben wij in totaal een aanvullend structureel budget nodig van € 244.000. Hiervoor kunnen we het jeugdteam uitbreiden met specialistische kennis over Hechting. Hiervan denken we € 100.000 te kunnen dekken doordat we naar verwachting op termijn minder uitgeven aan specialistische hulp (2027). Daarnaast kunnen we hiermee de succesvolle trajecten alternatieve jeugdhulp en de ziekteverzuimbegeleiding van de GGD continueren.

5. Meedoen en Inclusie

De gemeente Soest is een inclusieve samenleving waar iedereen kan meedoen en niemand wordt gediscrimineerd. We willen dat:

Maatschappelijke effecten	Speerpunten 2025
➤ Minderheden en de lhbtq+-gemeenschap zich veilig voelen in onze gemeente.	Meer inwoners stimuleren discriminatie te melden.
➤ Kwetsbare inwoners meedoen in onze samenleving.	Voorbereiden wijkgerichte aanpak voor wijk met veel kwetsbare inwoners.
➤ Vrijwilligers en mantelzorgers zich voldoende ondersteund voelen.	Meer aandacht voor werk en mantelzorg en GGZ en mantelzorg.
➤ Inwoners met verschillende achtergronden verbinding met elkaar zoeken.	Meer migrantenouderen doen mee aan activiteiten in de sociale basis

Waar willen we ons op richten in 2025?

Antidiscriminatie

De maatschappelijke aandacht voor discriminatie en racisme groeit. Onder meer vanwege de toeslagenaffaire, waarbij Nederlanders met een dubbele nationaliteit een strengere controle kregen dan andere Nederlanders. En door de oorlog in Gaza waardoor antisemitisme en islamofobie opbloeien en bevolkingsgroepen tegenover elkaar komen te staan. Om beter in beeld te krijgen hoe het er in Soest voor staat willen we dat in 2025 meer mensen in Soest discriminatie melden. Daarvoor hebben we structureel meer budget nodig voor het Meldpunt antidiscriminatie.

Kwetsbare ouderen

Soest vergrijst dus zetten we ons volop in voor ouderen. In 2025 willen we meer algemene voorzieningen ontwikkelen samen met het sport- en cultuurveld en de sociale basis ter voorkoming van eenzaamheid. Voor inwoners met een migratie achtergrond willen we meer activiteiten die zorgen voor verbinding. Met name migrantenouderen vinden moeilijk aansluiting en leven vaak geïsoleerd. Om hier meer aan te doen is het nodig dat we onze sociale basisinfrastructuur versterken en willen we een succesvol project voor migrantenouderen structureel maken.

Mantelzorg

Daarnaast blijven we ons inzetten om mantelzorgers te ondersteunen. Dit doen we door

waardering, lotgenotencontact, trainingen en individuele ondersteuning. Preventie wordt gerealiseerd door mantelzorgers proactief te bereiken voordat ze overbelast zijn. In 2025 hebben we als speerpunten: werkende mantelzorgers en mantelzorgers voor inwoners met GGZ problematiek.

Lessen uit Smitsveen

Tot slot willen we in 2025 met de geleerde lessen uit Smitsveen een plan maken voor andere wijken met veel kwetsbare inwoners. Een actieplan werken we uit in 2025 en zal landen in de begroting 2026.

Om deze ambities en speerpunten te realiseren hebben wij een aanvullend structureel budget van € 143.000 nodig. Hiermee kunnen we het meldpunt discriminatie beter zichtbaar maken, migrantenouderen blijvend ondersteunen en laten meedoen, en succesvolle activiteiten van Stichting Balans continueren.

Uitvoering Integrale Visie sociaal domein

In het voorgaande hebben we aangegeven waar we de komende tijd aan willen werken. Om dit tot een succes te maken is het nodig dat we ook de uitvoering goed organiseren en toekomstbestendig maken. Hiervoor zijn we in 2024 gestart met een drietal projecten die we na besluitvorming in 2025 implementeren.

Toekomstige Samenwerking uitvoering Sociaal domein Baarn Bunschoten Soest en integrale toegang

Op dit moment werken we de bestuursopdracht uit waarbij we komen tot een voorstel voor een robuuste toekomstbestendige uitvoeringsorganisatie voor het sociaal domein voor de drie gemeente Baarn, Bunschoten en Soest. Eind 2024 verwachten we besluitvorming over het dan uitgewerkte voorstel. Hoe het er precies uit gaat zien en wat dit betekent voor 2025 is nog niet bekend.

Met de bestuursopdracht Toekomstige Samenwerking uitvoering sociaal domein Baarn Bunschoten Soest is ook besloten dat we in 2025 de toegang tot het sociaal domein voor inwoners laagdrempelig en nabij organiseren in de sociale basis. Dit is in lijn met het onlangs vastgesteld [Richtinggevend kader toegang](#) van de VNG. We werken een voorstel uit voor besluitvorming samen met onze partners in de sociale basis. Na besluitvorming hopen we in 2025 te kunnen starten met de implementatie van deze nieuwe integrale toegang sociaal domein.

Herijking subsidiemethodiek

De herziening van de subsidiesystematiek wordt momenteel ontwikkeld en zal naar verwachting financiële consequenties hebben. De omvang is alleen op dit moment nog niet te overzien: de uitwerking zal plaatsvinden in het tweede halfjaar van 2024.

Na vaststelling van de nieuwe methodiek moeten de uitkomsten vervolgens nog worden verwerkt in uitvoeringsvoorstellen. Binnen de huidige praktijk worden subsidieaanvragen rond oktober van het jaar voorafgaand aan het subsidiejaar ingediend. De gevolgen van het nieuwe subsidiebeleid zullen hierdoor al plaatsvinden vanaf 2025. Zodra de uitkomsten bekend zijn worden de eventuele financiële consequenties verwerkt in de voorjaarsnota 2025 en in de begroting 2026-2029.

Wijkaanpak Smitsveen - continueren activiteiten

incidenteel 2025 € 65.000
structureel vanaf 2026 € 189.000

Aan de hand van het zogeheten Uitvoeringsplan Smitsveen is van 2018 tot en met 2022 flink geïnvesteerd in de wijk Smitsveen, en met succes. De wijk is leefbaarder, veiliger en socialer geworden door de wijkaanpak Smitsveen.

De wijkaanpak Smitsveen laat zien dat investeren loont. Een succesvolle wijkaanpak heeft een lange adem. Het is dan ook belangrijk om de wijkaanpak Smitsveen een passend vervolg te geven via het Uitvoeringsplan Integrale Visie Sociaal Domein (2024 - 2028), door enerzijds de projecten die een aantoonbare toegevoegde waarde hebben te continueren en anderzijds door wellicht aansluiting te vinden bij de Regiodeal. Dit omdat uit onderzoek blijkt dat de effecten van een wijkaanpak doorgaans pas na 10 jaar zichtbaar zijn.

Om de succesvol gebleken projecten (huiskamer, buurtkeuken, project preventief plan, outreachend werk en opvoedondersteuning) te kunnen voortzetten is een structureel budget nodig van € 189.000. Omdat er voor 2025 nog incidentele middelen beschikbaar (in totaal € 124.000) zijn, kan voor 2025 worden volstaan met een aanvullend budget van € 65.000.

Toekomstonderzoek zwembad

(voorlopige aanname) € 500.000 vanaf 2028

Het gemeentelijk zwembad, onderdeel van sportcomplex Sportboulevard De Engh, is 33 jaar oud en wordt in 40 jaar afgeschreven. Met betrekking tot de toekomst van het zwembad worden nu drie scenario's onderzocht: renovatie, nieuwbouw en afstoten.

Renovatie verlengt de levensduur met 20 jaar en is goedkoper dan nieuwbouw. Het biedt echter beperkte verduurzamingsmogelijkheden en vereist sluiting van het zwembad met circa 1 jaar.

Nieuwbouw biedt de mogelijkheid om een modern en duurzaam (gasloos) zwembad voor de komende 40 jaar te bouwen. Het zwembad hoeft niet te sluiten als de nieuwbouw naast het bestaande zwembad plaatsvindt. Nadeel is dat nieuwbouw doorgaans duurder is dan renovatie.

Met het afstoten van het zwembad besparen wij aanzienlijk op onze huidige uitgaven. Nadeel is dat wij een belangrijke (sport)voorziening missen met maatschappelijke waarde en een sociale functie. Inwoners moeten dan voor (onder andere) zwemlessen uitwijken naar omliggende gemeenten waar nauwelijks plek is. Dit geldt ook voor onze plaatselijke zwemvereniging.

Zowel financiële overwegingen als overwegingen met een maatschappelijk impact betrekken wij bij het uiteindelijke voorstel dat het college aan uw raad gaat voorleggen.

Op dit moment worden de scenario's verder uitgewerkt. De gemiddelde kosten voor de verschillende renovatiescenario's worden nu geraamd op circa € 10 mln. De investeringskosten voor nieuwbouw worden nu geraamd tussen de circa € 15 en € 24 mln., afhankelijk van de configuratie (bijv. wel/geen recreatiebad). Wij verwachten in het vierde kwartaal van 2024 de toekomstscenario's met uw raad te kunnen bespreken.

Tegenover de uit de investering voortvloeiende kapitaallasten staan – in elk geval de eerste jaren na ingebruikname – ook besparingen op het jaarlijkse onderhoudsbudget.

Vooruitlopend op nog te maken keuzes houden we in de financiële meerjarenprognose vooralsnog rekening met een per saldo hogere last van € 500.000 vanaf 2028, zie paragraaf 4.3.

Uitvoering Nota sport en bewegen 2024-2028

incidenteel € 60.000
structureel € 85.000

In december 2023 heeft de gemeenteraad de nota sport en bewegen 2024-2028 vastgesteld. Ten aanzien van budget om de actiepunten uit deze nieuwe nota te kunnen uitvoeren is toen voorgesteld om dit nader af te wegen bij de voorjaarsnota 2024 en/of kadernota 2025. Via een amendement heeft uw raad vooruitlopend hierop al € 90.000 beschikbaar gesteld om het aantal fte's buurtsportcoaches uit te breiden met 1,2 fte. Bij de voorjaarsnota 2024 zagen wij gezien het financiële perspectief geen mogelijkheden om (extra) budget vrij te spelen voor uitvoering van de resterende opgenomen actiepunten. Vandaar dat dit alsnog wordt gedaan bij deze kadernota. Voor de uitvoering van de opgenomen actiepunten is nog een bedrag benodigd van € 145.000, zie de onderstaande tabel.

Nr.	Item	Bedrag	I/S	Toelichting
1	Sportdeelname/vrijtijdsonderzoek	€ 25.000	S	1x per 4 jaar
2	Uitbreiding 0,3 fte verenigingsondersteuning	€ 20.000	S	
3	Project clubkadercoaching	€ 10.000	I	
4	Verenigingspeiling	€ 10.000	S	1x per 4 jaar
5	Veilig sportklimaat o.a. campagne VOG's	€ 15.000	I	
6	Huldiging sporters	€ 15.000	S	
7	Onderzoek skeelerbaan	€ 15.000	I	
8	Inzet preventiemedewerker	€ 15.000	S	
9	(beweegscan)	€ 10.000	I	
10	speelplekken	€ 10.000	I	

Herijking Integraal Huisvestingsplan (IHP) structureel € 75.000, jaarlijks met € 75.000 oplopend

We hebben het IHP 2021 -2035 uit 2021 gezien de vele ontwikkelingen van de afgelopen jaren en de nieuwe inzichten op verschillende onderwerpen geactualiseerd. Zoals in de

begroting 2024-2027 hebben aangekondigd, is de opgave van de herijking tweeledig. De herijking wordt tegelijk met de kadernota ter besluitvorming voorgelegd aan de raad.

Deel A

Het eerst deel is een actualisatie op onderdelen van het huidige IHP om zo een scherper beeld te krijgen van de ontwikkelingen van het afgelopen jaar en de opgave waar de gemeente en de schoolbesturen gezamenlijk voor aan de lat staan. Deze actualisatie is met name gericht op de leerlingenaantallen (gewijzigde ruimtebehoefte), de investeringskosten (financiële herijking) en de gestelde ambities in relatie tot het beleid (beleidsrijke herijking). Het actualiseren van deze gegevens is van belang om de gevolgen voor de meerjarenbegroting inzichtelijk te maken en een weloverwogen besluit te nemen betreffende het wel of niet aanpassen van de in het IHP vastgestelde programmering.

Deel B

Na actualisatie van de projectuitgangspunten van het IHP (kosten en ruimtebehoefte) zoals uitgewerkt in deel A, is er voor de projecten in de eerste termijn van het IHP (5 jaar) een strategie ontwikkeld, zowel op het proces als op de inhoud, om zoveel mogelijk synergie te realiseren met behoud van de ambities zoals gesteld in het IHP, een zogenoemd concreet uitvoeringsprogramma deel B. De gedachtegang daarbij is dat door slim invulling te geven aan de organisatorische uitdaging effectief en efficiënt om wordt gegaan met de beschikbare financiële middelen en tijd en capaciteit van organisaties. Hiermee willen we ook de uitvoerbaarheid en voortgang van dit plan borgen.

In de herijking hebben we de voorgenomen investeringen van de toegekende voorzieningen gekoppeld aan een meer realistische planning met inachtneming van de te doorlopen procedures, beschikbare locaties, inzet tijdelijke huisvesting (kosten en planning) en eventuele locatiegebonden meerkosten (bijkomende kosten). We hebben aanvullende beleidsafspraken geformuleerd samen met schoolbesturen. Ten opzichte van het vorige IHP zijn in de herijking in de periode 2021-2035 ook de scholen van het schoolbestuur SKOSS-KPOA meegenomen.

De herijking heeft geleid tot aanpassingen van het meerjareninvesteringsplan 2021-2035, met een investeringsvolume van ruim € 70 miljoen.

Om het aangepaste meerjareninvesteringsplan te kunnen realiseren hebben we vanaf 2025 een extra storting van € 75.000, jaarlijks tot en met 2035 met € 75.000 oplopend, in de reserve Integraal accommodatiebeleid nodig.

3.4 – Overhead

Kosten software

structureel € 260.000

De structurele kosten voor het gebruik van software zijn in de breedte aan het stijgen. Daar zijn een aantal redenen voor:

- De eisen die aan de software worden gesteld op het gebied van informatiebeveiliging, worden steeds strenger. Dit leidt tot extra kosten.
- Alle nieuwe software wordt als SAAS (software as a service) in de cloud aangeboden, waardoor de leveranciers kosten in rekening brengen voor hosting en beheer. Voorlopig staan hier nog geen besparingen bij de RID tegenover. Dit is pas aan de orde op het moment als de servers, die de RID beheert, helemaal niet meer gebruikt worden en zijn afgeschreven.
- Softwarepakketten zijn steeds meer met elkaar gekoppeld, zodat gegevens vanuit de ene registratie kunnen worden gebruikt in andere registraties. Dit legt de basis voor goed gegevensmanagement en verbetert de kwaliteit van onze gegevens. De structurele kosten voor de koppelvlakken nemen daardoor wel toe.

Deze stijging van de kosten hebben we de afgelopen tijd al gezien, o.a. door de aanschaf van een nieuw financieel systeem. In 2025 wordt een nieuw burgerzakensysteem aanbesteed en wordt nieuwe software voor de basisregistraties BAG-WOZ-BGT⁴ geïmplementeerd. Deze ontwikkelingen brengen, vanwege bovenstaande redenen, kostenstijgingen met zich mee. In totaal houden we rekening met stijging van de kosten voor software van € 260.000 per jaar.

Daarnaast komen er nog ontwikkelingen op ons af, die nu nog niet financieel vertaald zijn. Zo is het noodzakelijk om onze Microsoftlicenties aan te passen, om te kunnen blijven voldoen aan de vereiste functionaliteiten voor informatiebeveiliging en voorbereid te zijn op toekomstige phishingaanvallen. Met de overstap van zogeheten E3- naar E5-licenties voldoen we beter aan de benodigde veiligheidseisen om de organisatie te beschermen tegen de toename van phishingaanvallen en -tactieken. Daarnaast komt er aangescherpte regelgeving, gericht op de verbetering van de informatiebeveiliging en cybersecurity (Baseline Informatiebeveiliging 2.0 en NIS2-richtlijn (Network and Information Security directive)). Deze richtlijnen leiden tot hogere eisen die worden gesteld aan gemeenten.

We hebben een reserve I&A. Deze reserve I&A is bedoeld om in jaren waarin er geen grote softwareprojecten zijn, geld te kunnen 'sparen'. In jaren waarin er wel grote softwareprojecten zijn, kan geld worden onttrokken uit de reserve om de eenmalige projectkosten te dekken. De reserve is niet bedoeld voor het opvangen van tekorten in de structurele kosten.

Daarom stellen we voor om in de begroting de stijging van de kosten voor software structureel te verhogen met € 260.000.

⁴ BAG: basisregistratie adressen en gebouwen; WOZ: Waardering onroerende zaken; BGT: basisregistratie groot-schalige topografie.

3.5 - Algemene dekkingsmiddelen

Hiervoor wordt verwezen naar de tekst 'Inschatting loon- en prijsstijgingen in relatie tot de compensatie via meicirculaire 2024' in hoofdstuk 4.2.

Hoofdstuk 4 – Financiële hoofdlijnen

4.1 – Uitgangspunten ramingen programmabegroting 2025-2028

Vertrekpunt: huidige meerjarenbegroting 2024-2027

Het vertrekpunt voor deze kadernota vormt de in de raad vastgestelde meerjarenbegroting 2024-2027, aangevuld met wijzigingen op deze begroting zoals de verwerking van de september- en decembercirculaire van het gemeentefonds 2023. De meerjarenbegroting 2024-2027 sluit voor de jaren 2024 en 2025 met een positief saldo en vertoont vanaf 2026 een tekort.

Voorjaarsnota 2024 van het Rijk

In combinatie met het besluit om de opschalingskorting af te schaffen maakt het demissionair kabinet in de voorjaarsnota 2024 van het Rijk ook bekend dat de nieuwe financierings-systematiek voor het gemeentefonds al dit jaar wordt ingevoerd. Tot op heden was het ingangsjaar 2027. Daarnaast worden voor de indexering van de zorgkosten vanaf 2026 extra middelen beschikbaar gesteld. Met deze ontwikkelingen hebben we vooruitlopend op de meicirculaire 2024 alvast rekening gehouden in het financieel meerjarenperspectief.

Verder is voor de Wmo-uitgaven een nog nader uit te werken aparte, geobjectiveerde indexering aangekondigd en wordt het verminderen van het aantal specifieke uitkeringen door het kabinet versneld aangepakt. Hoewel het Rijk hiermee eerste betekenisvolle stappen zet voor het verbeteren van de financiële positie van gemeenten en de benodigde aanvulling van het gemeentefonds, zullen deze niet voldoende zijn om onze meerjarenbegroting op termijn sluitend te krijgen. Vandaar dat we separaat van de financiële uitgangspunten en kaders in deze kadernota een paragraaf 4.4 hebben opgenomen waarin we nader ingaan op de noodzaak tot begrotingstekortreductie.

Voorgesteld wordt om bij de opstelling van de meerjarenbegroting 2025-2028 de uitgangspunten en kaders te hanteren zoals deze hieronder nader worden toegelicht.

Financiële uitgangspunten en kaders voor de begroting 2025

Algemene uitkering Gemeentefonds

De raming van de algemene uitkering Gemeentefonds wordt gebaseerd op de meicirculaire 2024. Over de uitkomsten hiervan wordt u geïnformeerd zodra de meicirculaire beschikbaar is en is doorgerekend en geanalyseerd. Voor een aantal relevante ontwikkelingen zie 4.2 – Verkenning financieel meerjarenperspectief 2025-2028.

De algemene reserve

De algemene reserve blijft minimaal op het afgesproken niveau van € 7 miljoen. Mocht de verdere doorontwikkeling van het risicomanagement aanleiding vormen voor het aanpassen van deze norm dan nemen we dit als voorstel mee via het reguliere p&c-instrumentarium.

Prijs- en loonontwikkeling

Voor een inschatting van de effecten van loon- en prijsstijgingen maken we gebruik van een aantal relevante percentages voor het jaar 2025 uit het Centraal Economisch Plan (CEP) 2024 van het Centraal Planbureau.

Op basis hiervan maken we een globale inschatting van de effecten voor de jaren 2025-2028 in deze kadernota. In de begroting 2025 vindt een meer verfijnde uitwerking plaats. We hanteren een index voor de bijstelling van het eerstvolgende begrotingsjaar en deze hanteren we ook voor de jaren daarna in de meerjarenbegroting (constante lonen en prijzen: geen meerjarige verwerking van index op index).

Rente

De rentepercentages voor de meerjarenbegroting 2025–2028 worden conform de notitie Rente van de commissie BBV jaarlijks opnieuw bepaald.

Belastingen, heffingen en leges

Bij de onroerendezaakbelastingen gaan we uit van de trendmatige stijging. Bij de heffingen en rechten (zoals de afvalstoffenheffing, rioolheffing, leges e.d.) wordt het principe van 100% kostendekkendheid gevolgd, rekening houdend met specifieke uitspraken en besluiten die daarover zijn genomen.

Provinciale richtlijnen toezicht

Ieder jaar ontvangt de gemeente relevante en actuele informatie over de wijze waarop onze begroting beoordeeld wordt, het financieel toezicht. Hiervoor hebben we begin april van de provincie de uitgangspunten voor de komende meerjarenbegroting (begrotingscirculaire) ontvangen. De hierin opgenomen informatie is een aanvulling op het Gemeenschappelijk Toezichtkader gemeenten 2020 (GTK 2020). In het GTK 2020 zijn de basisuitgangspunten van het financieel toezicht opgenomen ([Financieel-toezicht-GTK2020](#)).

Uitgangspunt bij het financieel toezicht is dat de gemeente onder repressief toezicht blijft. Repressief toezicht betekent dat we zonder onze voorafgaande goedkeuring de begroting kunnen uitvoeren. Daarbij is leidend dat de structurele lasten gedekt moeten zijn door structurele baten. Het inzicht in de structurele begrotingspositie is een belangrijk aandachtspunt.

Op basis van de kaders van de provincie dient de begroting structureel en reëel in evenwicht te zijn.

Met 'structureel in evenwicht' wordt bedoeld dat er tegenover de structurele lasten in ieder geval evenveel structurele baten staan. De incidentele lasten mogen worden gedekt door structurele en door incidentele baten. Met reëel evenwicht wordt bedoeld dat de geraamde baten en lasten in de begroting en meerjarenraming volledig en realistisch zijn en passend zijn bij de taken die daarbij horen.

Het is voor de toezichthouder niet acceptabel als ieder jaar opnieuw een meerjarenraming wordt opgesteld waarbij er uitsluitend in het laatste jaar weer evenwicht is (verschuivend perspectief). We zijn volgens de huidige richtlijnen gehouden om het eerste begrotingsjaar (2025) een sluitend begrotingssaldo te presenteren als (uiterlijk) het laatste jaar van de meerjarenraming (2028) dat niet het geval is.

Wij dienen ons begrotingssaldo, zowel voor het betreffende begrotingsjaar als voor de meerjarenraming, inzichtelijk te presenteren. Hierbij hanteren we het Gemeentelijk Financieel Toezichtkader 2020 en de [notitie incidenteel/structureel](#) die in het Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen (BOFv) van 21 november 2023 is vastgesteld.

Het toezicht gaat specifiek in op de gepresenteerde tekorten voor de jaren vanaf 2026 en hoe hiermee wordt omgegaan in de komende meerjarenbegroting. Dit is afhankelijk van in hoeverre het Rijk de gemeenten tegemoet gaat komen voor deze in combinatie met de inzet op mogelijke ombuigingsmaatregelen. Zoals aangegeven komt het Rijk zoals blijkt uit de voorjaarsnota van het demissionaire kabinet de gemeenten op een aantal punten tegemoet. Echter, de lopende kabinetsformatie en de demissionaire status van het huidige kabinet maken het lastig om een volledige inschatting te maken van de effecten van het rijksbeleid. Wij hopen op verdere duidelijkheid met het verschijnen van de meicirculaire.

4.2 – Verkenning financieel meerjarenperspectief 2025-2028

Algemeen

In deze paragraaf wordt zo goed mogelijk in kaart gebracht welke (financiële) ontwikkelingen er vanaf 2025 op ons afkomen. In de voorjaarsnota 2024 is het financieel meerjarenperspectief (FMP) 2024-2027 geactualiseerd. Aangevuld met de financiële ontwikkelingen vanaf 2025, ontstaat een geactualiseerd beeld van het financiële kader dat als basis dient voor de begroting 2025 en verder. Zie tabel 1 aan het einde van deze paragraaf.

Zoals aangegeven bij de Financiële uitgangspunten en kaders worden effecten van ombuigingsscenario's separaat in beeld gebracht (zie paragraaf 4.4). De uiteindelijke bestuurlijke keuzes daarin worden in de meerjarenbegroting 2025-2028 inhoudelijk en financieel verwerkt.

Ontwikkelingen rijksbeleid

Voorjaarsnota 2024 van het Rijk

Zoals aangegeven in paragraaf 4.1 geeft het demissionair kabinet in de voorjaarsnota van het Rijk aan dat de opschalingskorting wordt afgeschaft, dat de nieuwe financieringssysteematiek voor het gemeentefonds al dit jaar wordt ingevoerd en dat er vanaf 2026 extra middelen voor de indexering van de zorgkosten beschikbaar worden gesteld.

De effecten van het afschaffen van de opschalingskorting en de extra middelen voor de indexering van de zorgkosten hebben we in het financieel meerjarenperspectief apart zichtbaar gemaakt. Dat geldt ook voor de eenmalige korting op het gemeentefonds in 2025 waarvan in de voorjaarsnota van het Rijk wordt uitgegaan.

De effecten van de nieuwe financieringssysteematiek nemen we mee in het onderdeel 'Inschatting loon- en prijsstijgingen in relatie tot de compensatie via de meicirculaire 2024' (zie hierna).

Herijking gemeentefonds

Vanaf 1 januari 2023 is het verdeelmodel van het gemeentefonds volledig herzien. Het doel van het Rijk is een stabiel verdeelmodel dat zoveel mogelijk aansluit bij de kosten van de

gemeenten. Een 'ingroeipad' zorgt ervoor dat de gevolgen van de herziening beperkt blijven. Tot en met 2027 blijven de financiële gevolgen beperkt tot maximaal € 37,50 per inwoner. Dat betekent voor Soest als nadeelgemeente dat we in elk geval t/m 2027 via de algemene uitkering een compensatiebedrag (€ 850.000) ontvangen voor het nadeel zoals we hebben aangegeven in de toelichting op de meicirculaire 2022. Het Rijk evalueert en beoordeelt het verdeelmodel en is van plan om de evaluatie voor de zomer van 2024 af te ronden. In de meicirculaire van 2025 worden we hier nader over geïnformeerd. Voorlopig gaan we ervan uit dat de genoemde compensatie ook na 2027 wordt gecontinueerd.

Mutaties bestaand beleid

Zoals bekend, wordt elk jaar het bestaande beleid doorgerekend en geactualiseerd vanwege autonome ontwikkelingen en andere mutaties van bestaand beleid, waaronder de actualisering van de nieuwe jaarschijf 2028.

Bijdragen gemeenschappelijke regelingen

In het onderstaande overzicht staan de ingeschatte financiële consequenties van de ontwerp-begrotingen 2025 van onze gemeenschappelijke regelingen. De bijdrage aan de RMN werkt (grotendeels) budgettair neutraal uit omdat deze wordt verdisconteerd in de tarieven voor de afvalstoffenheffing. Naast de reguliere loon- en prijsstijging worden we ook geconfronteerd met extra lasten bijvoorbeeld vanwege extra ondersteunende capaciteit bij de gemeenschappelijke regelingen zoals voor inburgering en interventie of een hogere inschaling van de bestaande formatie om de dienstverlening op orde te houden.

	Bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen (bedragen x € 1.000)									
	2024		2025		2026		2027		2028	
	inflatie	overig	inflatie	overig	inflatie	overig	inflatie	overig	inflatie	overig
RUD	12		19		19		19		19	
RMN	258		730		730		730		730	
VRU	46	-22	184	-3	184	-3	184	-3	184	-3
GGDrU			139	109	139	109	139	109	139	109
RWA			-3		-3		-3		-3	
BBS*	375	179	425	51	425	51	425	51	425	51
RID			100		100		100		100	
Totalen	691	157	1.594	157	1.594	157	1.594	157	1.594	157
<i>waarvan gedekt via voorjaarsnota/afvalst.</i>	645	179	1.167		1.167		1.167		1.167	
Effect kadernota 2025			428	157	428	157	428	157	428	157

* exclusief regelingen zoals BUIG etc.

Inschatting loon- en prijsstijgingen in relatie tot de compensatie via meicirculaire 2024

De nieuwe financieringssysteem van het Rijk koppelt de ontwikkeling van het gemeentefonds (accres) los van de ontwikkeling van de rijksuitgaven. In plaats daarvan koppelt het Rijk

de ontwikkeling van het gemeentefonds aan de ontwikkelingen van het bruto binnenlands product. Het huidige systeem zou eindigen in 2025 en het nieuwe systeem zou met ingang van 2027 ingaan maar zoals aangegeven wil het demissionaire kabinet de nieuwe financieringssysteem voor het gemeentefonds al dit jaar invoeren. Het accres bestaat uit een volumedeel en een nominaal deel. Het volumedeel betreft dat deel dat gaat over de compensatie vanwege de groei. Het nominale deel betreft de compensatie voor loon- en prijsontwikkeling. Eerder had het Rijk aangegeven dat het accres voor 2025 en 2026 alleen kan veranderen door loon- en prijsontwikkelingen. In aanloop naar de nieuwe financieringssysteem had het Rijk het volumedeel van het accres voor 2022-2026 namelijk vastgezet. De vraag is welke gevolgen de versnelde invoering van de nieuwe systeem met ingang van 2024 hebben ten opzichte van de eerdere berichtgeving over de verwerking van het accres. Op basis van het centraal economisch plan 2025 en de daarin bijgestelde index voor het bruto binnenlands product (BBP) zien we voor de loon- en prijsstelling voor alle jaren een negatieve bijstelling van het accres. Uit de voorjaarsnota van het Rijk blijkt dat deze negatieve effecten voor alle jaren door het Rijk volledig worden gecompenseerd behalve in 2025. Vandaar dat we voor 2025 rekening houden met een fors negatief accres en voor de overige jaren uitgaan van een accres van 0. In het financieel meerjarenperspectief maken we deze korting in 2025 apart zichtbaar evenals de effecten van de loon- en prijsindex van onze gemeentelijke uitgaven en inkomsten.

Begrotingsmutaties nieuwe jaarschijf 2028

Voor het begrotingsjaar 2028 worden de jaarlijkse (stel)posten geactualiseerd of toegevoegd. Voor de reguliere aanvragen onderwijshuisvesting wordt jaarlijks een stelpost geraamd voor de dekking van de uit de te verlenen kredieten voortvloeiende kapitaallasten. Hier tegenover staat een (nog te bepalen) vrijval van rente- en afschrijvingslasten. Vooralsnog gaan we uit van een - per saldo - budgettair neutrale mutatie.

Voor het volumeaccres algemene uitkering 2028 sluiten we aan bij de uitkomsten van de septembercirculaire 2023 in afwachting van het beschikbaar komen van de meicirculaire 2024.

Het globale meerjarenperspectief ziet er na verwerking van de hiervoor genoemde ontwikkelingen als volgt uit:

Tabel 1

Verkenning Financieel MeerjarenPerspectief (FMP) voor de periode 2025-2028					
(bedragen x € 1.000)					
	Begroting		Meerjarenraming		
(bedragen in euro's; - = nadelig/tekort)	2024	2025	2026	2027	2028
Actueel FMP na mutaties voorjaarsnota 2024	-66	989	-3.700	-3.199	-3.199
Financiële effecten (vastgestelde) raadsvoorstellen 2024					
> Sociaal cultureel centrum		-49	-49	-49	-49
Rijksbeleid					
> Algemene uitkering gemeentefonds (in afwachting van meicirculaire 2024)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
> Voorjaarsnota Rijk wegvallen opschalingskorting			1.500	1.500	1.500
> Voorjaarsnota Rijk korting accres		-1.500			
> Voorjaarsnota Rijk index zorgkosten			152	304	456
subtotaal meerjarenperspectief incl. effecten rijksbeleid	-66	-560	-2.097	-1.444	-1.292
Mutaties bestaand beleid					
> ingeschatte effecten gemeenschappelijke regelingen		-585	-585	-585	-585
> inschatting saldo loon- en prijsstijgingen versus compensatie via algemene uitkering		5	5	5	5
> begrotingsmutaties nieuwe jaarschijf 2028 o.a. volumeaccres gemeentefonds					p.m. 1.050
> doorrekening overige autonome ontwikkelingen					
Actueel FMP na verkenning 2025-2028	-66	-1.140	-2.677	-2.024	-822

4.3 – Overzicht richtinggevende voorstellen

In hoofdstuk 3 hebben wij per programma de richtinggevende voorstellen per deelprogramma waarmee invulling wordt gegeven aan de beleidsuitgangspunten geïnventariseerd. De financiële effecten van de in dit hoofdstuk opgenomen richtinggevende voorstellen worden in de onderstaande tabel samengevat. In de tabel zijn ook de onderwerpen opgenomen waarvan de financiële consequenties op dit moment nog niet zijn in te schatten, veelal omdat deze afhankelijk zijn van nog te ontwikkelen beleid (zoals de omgevingsprogramma's).

Tabel 2

Onderwerp	2025	2026	2027	2028
(bedragen x € 1.000, - = tekort/budgettair nadelig)				
Programma Bestuurlijke omgeving				
Visie participatie				
Sustainable development goals (sdg's)				
Duurzaam inkopen c.a.				
Wet Bibob	-75	-75	-75	-75
Natuurbrandbestrijding				
Handhaving/ondermijning	-145	-145	-145	-145
Behoefteteonderzoek huisvesting maatschappelijke organisaties				
Programma Fysieke leefomgeving				
Omgevingsprogramma's				
a. Mobiliteit				
b. Groen				
c. Water en riolering				
d. Wonen				
e. Werken				
Ontwikkelstrategie Soesterberg-Noord				
Gebiedssamenwerking van A tot Z	-50	-50	-50	-50
Wonen: formatie en uitvoeringsbudget	-107	-107	-107	-107
> dekking door compensatie Rijk	107	107	107	107
Initiatief winkelcentrum Soest-Zuid				
Herijking evenementenbeleid				
- Soest 1000 jaar	-20			
Energietransitie				
Grondstoffenaanpak (dekking uit afvalstoffenheffing)				
Riolering Soesterberg (dekking rioolheffing, grexen)				
Omgevingswet				
- formatie regelanalist en participatie	-160	-160	-160	-160
- ontwikkelen omgevingsplan	-150	-150	-150	-150
- dekking door verwachte compensatie Rijk	150			
Erfgoedwet	-33	-33	-33	-33
Inboet bomen	-90	-90	-90	-90

Onderwerp	2025	2026	2027	2028
<i>(bedragen x € 1.000, - = tekort/budgettair nadelig)</i>				
Programma Sociale leefomgeving				
Sociaal domein				
Gezonde leefstijl	-65	-65	-65	-65
- JOGG-aanpak en gezonde schoolaanpak	-65	-65	-65	-65
Bestaanszekerheid	-200	-200	-100	-100
- uitbreiding sociaal team en WMO-team	-200	-200	-200	-200
- > dekking door verlaging budget specialistische hulp			100	100
Mentale weerbaarheid	-534	-534	-534	-534
- continueren projecten (Join Us, Kunst Natuur Welzijn, Vinger aan de pols)	-134	-134	-134	-134
- 2 fte jeugdteam	-200	-200	-200	-200
- 2 fte jongerenwerk	-200	-200	-200	-200
Kansengelijkheid	-244	-244	-144	-144
- 1 fte jeugdteam	-100	-100	-100	-100
- > dekking uit verlaging budget specialistische hulp			100	100
- procescoördinatie Hechting, alternatieve jeugdhulp en ziekteverzuim	-144	-144	-144	-144
Meedoen en inclusie	-143	-143	-143	-143
- meldpunt antidiscriminatie, migrantenouders, Stichting Balans	-143	-143	-143	-143
Totaal sociaal domein	-1.186	-1.186	-986	-986
Herijking subsidiemethodiek				
Toekomstige uitvoeringsorganisatie voor het sociaal domein				
Wijkaanpak Smitsveen	-124	-189	-189	-189
Uitvoering Nota sport en bewegen 2024-2028	-145	-85	-85	-85
Zwembad (voorlopige aanname)				-500
IHP Onderwijs	-75	-150	-225	-300
Overhead en algemene dekkingsmiddelen				
ICT-software	-260	-260	-260	-260
Kapitaalgoederen				
Investeringsplanning				
Totaal indicatieve effecten kadernota 2025	-2.363	-2.573	-2.448	-3.023

4.4 – Ombuigingsscenario's voor een sluitende meerjarenbegroting

Voorstellen kadernota en financieel meerjarenperspectief

Uit tabel 1 in paragraaf 4.2 blijkt dat het actuele financieel meerjarenperspectief, ook zonder de voorstellen uit de kadernota, voor alle begrotingsjaren een tekort vertoont. De volgende tabel laat zien wat de budgettaire effecten zijn als we alle voorstellen uit de kadernota onverkort in de begroting opnemen:

Tabel 3

<i>bedragen x € 1.000, - = tekort/budgettair nadelig</i>	2025	2026	2027	2028
Geactualiseerd FMP (tabel 1)	-1.140	-2.677	-2.024	-822
Voorstellen kadernota 2025 (tabel 2)	-2.363	-2.573	-2.448	-3.023
FMP kadernota 2025 incl. beleidsintensiveringen	-3.503	-5.250	-4.472	-3.845

Hierbij merken we voor de volledigheid nog op dat er ook nog onderwerpen zijn die nog niet financieel zijn vertaald (zie de toelichting bij tabel 1).

Om het financieel meerjarenperspectief te kunnen duiden is het van belang een aantal relevante aspecten te benoemen, te weten: de omvang van de (vrije ruimte in de) algemene reserve, de beschikbare ruimte voor nieuw beleid en het begrotingsadvies van de VNG. Daar gaan hieronder op in.

Algemene reserve

De omvang van de algemene reserve bedraagt op dit moment (afgerond) € 21 miljoen. Hierbij hebben we rekening gehouden met het voorlopige rekeningsresultaat 2023 en de nog door uw raad te voteren onttrekking van € 2 miljoen voor de ontwikkelstrategie Soesterberg-Noord. Rekening houdend met de omvang van de geïnventariseerde risico's van (afgerond) € 8 miljoen is sprake van een vrije ruimte binnen de algemene reserve van € 13 miljoen. Nieuw is dat gemeenten vanaf 2024 maximaal 10% van hun vrije algemene reserve mogen inzetten voor dekking van structurele lasten, mits de solvabiliteit (eigen-vermogen als percentage van het balanstotaal) ten minste 20% is en blijft (dat is in Soest het geval). Eerder heeft uw raad erop aangedrongen om de vrij beschikbare middelen niet 'op de plank te laten liggen'.

Ruimte voor nieuw beleid

In de huidige meerjarenbegroting is een stelpost voor nieuw beleid opgenomen van structureel € 1,3 miljoen (na aanwending middelen conform de besluitvorming in uw raad over de Nota sport en bewegen 2024-2028 en de Cultuurnota 2024-2028). Deze stelpost nieuw beleid is met name bedoeld voor de dekking van de financiële consequenties voortvloeiend uit de op te stellen omgevingsprogramma's en de uitvoeringsplannen Visie sociaal domein.

Begrotingsadvies VNG

Op 1 maart 2024 heeft de VNG een begrotingsadvies aan gemeenten uitgebracht, met de aankondiging dat een aanvullend advies wordt uitgebracht bij de meicirculaire 2024. Samengevat luidt het advies van 1 maart: 'Bereid ombuigingen voor waartoe in uw gemeente besloten zal worden indien de korting van € 3 miljard vanaf 2026 niet wordt teruggedraaid of verzacht. Breng deze zo goed mogelijk in kaart, maar zet ze nog niet in gang.' Daarbij spreekt de VNG een voorkeur uit om hierbij te kijken naar taken die gemeenten in opdracht van het Rijk uitvoeren, de zogeheten medebewindstaken.

Via de Voorjaarsnota van het Rijk weten we dat de zogeheten opschalingskorting vanaf 2026 wordt teruggedraaid. Naast enkele andere maatregelen komt dit neer op een reparatie van € 1 miljard. De effecten van deze maatregelen zijn al in de voorgaande tabellen verwerkt. Vanuit de VNG en (onder andere) de M50-gemeenten (waaronder Soest) blijft het uitgangspunt dat het Rijk met meer middelen over de brug moet komen. Er is immers nog een gat te overbruggen van € 2 miljard. Dit is voor ons reden om vooralsnog vast te houden aan het advies van de VNG.

Financiële uitgangspunten bij de tekortreductie

Op grond van de hiervoor genoemde ontwikkelingen komen we tot de volgende financiële uitgangspunten voor de tekortreductie:

- a. De jaarschijf 2025 dient, conform het provinciaal toezicht, sluitend te zijn.
- b. De incidentele korting op het Gemeentefonds voor 2025 (€ 1,5 miljoen) dekken we uit de algemene reserve.
- c. We benutten de vrije ruimte binnen de algemene reserve maximaal, met de nadrukkelijke kanttekening dat structurele uitgaven structureel gedekt moeten worden (met uitzondering van de hiervoor uiteengezette 10%-maatregel).
- d. We houden voor de jaren 2026 e.v. vooralsnog vast aan het VNG-advies van 1 maart. Dat betekent dat we in de kadernota en begroting een scenario voor tekortreductie 2026 e.v. presenteren, maar de voorstellen nog niet effectueren.
- e. We volgen de ontwikkelingen nauwgezet en verwerken die waar mogelijk/noodzakelijk in de begroting 2025-2028. IJkmomenten zijn onder meer: het aangekondigde nader advies van de VNG over de begrotingsstrategie (eind mei/begin juni), meicirculaire 2024 en het nieuwe regeerakkoord (en vooral de uitwerking daarvan).

Beleidsinhoudelijke uitgangspunten (leidende principes) bij de tekortreductie

Binnen de financiële randvoorwaarden zullen we uiteindelijk bestuurlijke keuzes moeten maken. Om de keuzes te faciliteren stellen we voor om hierbij een aantal leidende principes te hanteren:

- a. Het coalitieakkoord blijft leidend, met daarbij de eerste prioriteit voor de maatschappelijke opgaven wonen, sociaal domein, de energietransitie en de later toegevoegde opgave vluchtelingen.
- b. We richten ons primair op maatschappelijk rendement voor de lange termijn.
- c. We sluiten ombuigingen op taken die we van het Rijk moeten uitvoeren (de zogeheten medebewindstaken) niet op voorhand uit.
- d. Onze inwoners staan centraal.

- e. We ontzien de meest kwetsbare inwoners.
- f. Voorstellen worden zoveel mogelijk integraal afgewogen.
- g. Leidende principes geven richting, maar zijn geen keurslijf: veranderende omstandigheden kunnen nopen tot afwijkende beslissingen.

Deze uitgangspunten kunnen we hanteren voor zowel de inzet van de algemene reserve als voor de beslissingen die we moeten nemen om de begrotingstekorten te reduceren.

We stellen deze leidende principes aan u voor in de wetenschap dat we nu nog niet de definitieve keuzes kunnen maken. We missen immers nog de uitkomsten van de omgevingsprogramma's. En zoals hiervoor al is aangegeven, er volgen nog nieuwe ijkmomenten (meicirculaire, VNG-advies, uitwerking nieuw regeerakkoord). De werkelijke afwegingen zullen dan ook moeten plaatsvinden bij de begrotingsbesprekingen in het najaar.

Voorlopig dekkingsscenario tekortreductie

Met inachtneming van de bovenstaande financiële en beleidsinhoudelijke uitgangspunten leggen we u een **voorlopig** dekkingsscenario voor. Dit **voorlopige** dekkingsscenario is samengesteld uit de volgende bouwstenen: inzet van de algemene reserve en budgettaire maatregelen.

a. Inzet algemene reserve

Tabel 4: opties inzet algemene reserve

bedragen x € 1.000, - = tekort/budgettaire nadelig)	2025	2026	2027	2028	2029-2031	Totalen
Vrije ruimte algemene reserve (start)						13.000
Dekking incidentele uitname Gemeentefonds 2025	1.500					-1.500
Dekking budget Soest 1000 jaar	20					-20
Dekking lasten ontwikkeling omgevingsplan (t.m. 2031)		150	150	150	450	-900
Vrije ruimte na dekkingssvoorstellen						10.580
STEL: benodigd voor dekking begrotingstekorten						-5.000
Vrije ruimte na dekking begrotingstekorten						5.580
Te reserveren voor maatschappelijke opgaven						-3.000
In te zetten als structureel dekkingsmiddel						2.580
Inzet 10% vrije ruimte als dekkingsmiddel	258	232	209	188	459	-1.346
Vrije ruimte na inzet 10% vrije ruimte (t/m 2031)						1.234

Toelichting bij de tabel:

In deze tabel laten we zien dat we de vrije ruimte van de algemene reserve maximaal inzetten. In dit scenario zetten we deze ruimte in voor:

- Dekking incidentele korting op het Gemeentefonds in 2025.
- Dekking incidenteel geraamde uitgaven in deze kadernota.

Daarnaast houden we ruimte beschikbaar voor:

- Dekking incidentele begrotingstekorten (bij wijze van aanname een totaalbedrag van € 5 miljoen).
- Maatschappelijke opgaven (wonen, energietransitie, sociaal domein, vluchtelingen), vooralsnog een totaalbedrag van € 3 miljoen.

Ten slotte benutten we het dan nog resterende deel van de vrije ruimte voor de inzet van als structureel dekkingsmiddelen (10% van de nog resterende vrije ruimte).

b. budgettaire maatregelen

In de volgende tabel laten we **opties** zien om de begrotingstekorten te reduceren. Deze worden onder de tabel nader toegelicht.

Tabel 5

<i>bedragen x € 1.000, - = tekort/budgettair nadelig</i>	2025	2026	2027	2028
FMP kadernota 2025 incl. beleidsintensivering	-3.503	-5.250	-4.472	-3.845
<i>Dekking uit de algemene reserve</i>				
- uitname Gemeentefonds 2025	1.500			
- Omgevingsplan (t/m 2031)		150	150	150
- Soest 1000 jaar	20			
- 10% inzet vrije ruimte	258	232	209	188
<i>Dekking voorstellen kadernota uit stelpost nieuw beleid ad € 1,3 mln.</i>				
- maximaal budgettair effect	2.343	2.423	2.298	2.873
- uitzonderingen:				
..... ICT-programmatuur	-260	-260	-260	-260
..... IHP	-75	-150	-225	-300
..... Scenario's zwembad				-500
Subtotaal dekkingsvoorstellen	3.786	2.395	2.172	2.151
Voorlopig FMP	283	-2.855	-2.300	-1.694
Aanvullende dekkingsopties:	250	500	750	1.000
<i>A. verhoging belastingen/eigen inkomsten</i>				
en/of				
<i>B. verlaging voorzieningenniveau</i>				
en/of				
<i>C. opleggen taakstellingen</i>				
FMP na dekkingsvoorstellen	533	-2.355	-1.550	-694

In dit scenario is het eerste begrotingsjaar 2025 sluitend. Voor de overige begrotingsjaren resteren nog tekorten, maar wel is een duidelijk neerwaartse trend zichtbaar.

Toelichting bij de tabel

Dekking algemene reserve

Deze mutaties zijn hiervoor al toegelicht.

Dekking beleidsintensivering binnen de gereserveerde stelpost nieuw beleid

In de begroting is een stelpost gereserveerd van € 1,3 miljoen voor nieuw beleid. De gedachte was om dit bedrag in te zetten voor met name de dekking van financiële consequenties die voortvloeien uit de omgevingsprogramma's en de uitvoeringsplannen sociaal domein.

De omstandigheden zijn echter gewijzigd. Het afwegingsmoment is uitgesteld tot bij de begroting, terwijl er zich ook nieuwe ontwikkelingen voordoen (zie de voorstellen in deze kadernota).

Met het oog op de noodzakelijke tekortreductie is het een optie om de in deze kadernota voorgestelde beleidsintensivering, samen met voorstellen die uit de omgevingsprogramma's zullen volgen, integraal af te wegen binnen de beschikbare ruimte van € 1,3 miljoen. Hierbij plaatsen we direct de kanttekening dat, zelfs als we geen rekening houden met de omgevingsprogramma's, keuzes moeten worden gemaakt: de stelpost voor nieuw beleid is aanzienlijk lager dan het totaal van de in deze kadernota opgenomen beleidsintensivering.

Optie is om in elk geval een uitzondering te maken voor voorstellen die - tot op zekere hoogte - onontkoombaar zijn: de hogere ICT-kosten, het IHP Onderwijs en het toekomstscenario voor het zwembad.

Aanvullende dekkingsopties

De tabel laat zien dat ook na verwerking van bovenstaande voorstellen nog aanmerkelijke begrotingstekorten resulteren. Dat betekent dat we ook naar andere dekkingsopties moeten kijken. Deze opties hebben we verdeeld in drie categorieën:

A. verhoging belastingen;

B. verlagen voorzieningenniveau;

C. opleggen taakstellingen.

We lichten deze hieronder kort toe.

Bij wijze van aannames gaan we voorshands uit van een aanvullende tekortreductie van € 250.000 in 2025, jaarlijks oplopend tot structureel € 1 miljoen vanaf 2028.

Ad A. Dekking verhoging belastingen/eigen inkomsten

Hierbij kan worden gedacht aan verhoging van de ozb. In de afgelopen jaren zijn de ozb-tarieven jaarlijks met 2% boven de inflatie verhoogd. Een optie is om deze lijn de komende jaren door te trekken. Ter indicatie: 1% ozb-verhoging betekent circa € 110.000 meer inkomsten.

Een andere optie is om de toeristenbelasting te verhogen. We zien dat veel gemeenten hogere tarieven hanteren en deze bovendien soms sterk verhogen. Hierbij past wel de kanttekening dat Soest tot en met 2026 nog gebonden is aan een convenant, op basis waarvan logiesverstrekkers een bijdrage betalen aan de gemeente.

Ad B. Verlagen voorzieningenniveau

Hierbij noemen we als voorbeeld het afstoten van het zwembad, waarbij we voor belangrijke keuzes staan (zie paragraaf 3.3). Maar in beginsel komen alle voorzieningen bij deze optie in beeld: van de bibliotheek tot de kinderboerderij, onze sportaccommodaties en zelfs voorzieningen voor kwetsbare inwoners (schuldhulp, toeleiding naar werk, mantelzorg), al hebben we hiervoor uitgesproken juist deze groep zoveel mogelijk te willen ontzien. Ook wettelijke voorzieningen zouden we niet op voorhand willen uitsluiten.

Ad C. Taakstellingen

Een optie is om vooralsnog te volstaan met het opleggen van taakstellingen, die nog nader uitgewerkt moeten worden. Hiermee schuiven we het maken van echte keuzes voor ons uit. De uitkomsten en effecten zijn hierbij vooraf niet in te schatten.

Resumé en voorstellen

Deze paragraaf laat zien dat als we alle voorstellen uit deze kadernota onverkort overnemen aanzienlijke begrotingstekorten resulteren. Dat betekent dat we keuzes moeten maken. Ook hebben we vastgesteld dat belangrijke bouwstenen voor het maken van keuzes – de omgevingsprogramma's, de meicirculaire 2024 en de daarop te baseren nadere begrotingsadviezen van de VNG – nog niet beschikbaar zijn. Ook de financiële consequenties van het nieuwe regeerakkoord zijn nog ongewis.

Omdat we toch keuzes moeten maken hebben we een aantal financiële en beleidsinhoudelijke richtlijnen en uitgangspunten geformuleerd. In de uitgewerkte scenario's laten we zien hoe deze keuzes – cijfermatig – kunnen worden uitgewerkt. Duidelijk moet echter zijn dat dit nog geen concreet uitgewerkte begrotingsvoorstellen kunnen zijn.

Om uw raad in staat te stellen om uw kaderstellende rol uit te oefenen leggen we de volgende uitgangspunten en voorstellen aan u voor:

1. Kan uw raad instemmen met de in deze paragraaf geformuleerde financiële uitgangspunten bij de tekortreductie?
2. Kan uw raad instemmen met de in deze paragraaf geformuleerde beleidsinhoudelijke uitgangspunten bij de tekortreductie?
3. Kan uw raad instemmen met de volgende opdracht aan ons college?
Stel een begroting op die - met inachtneming van de onder 1. en 2. aangegeven kaders – voor 2025 sluitend is en voor de jaren daarna een ten minste een aflopend tekort laat zien.
4. Geef het college ruimte om bij het formuleren van voorstellen tot tekortreductie zo nodig af te wijken van het coalitieakkoord.

Hoofdstuk 5 – Kapitaalgoederen en meerjarig investeringsplan

Inleiding

Onder kapitaalgoederen verstaan we goederen die meerdere jaren meegaan. Het gaat om onder andere onze wegen, riolering, waterhuishouding, groen en gebouwen.

In de kadernota bieden wij in hoofdlijnen inzicht in de toekomstige vervangingsbehoefte van onze kapitaalgoederen (per hoofdcategorie). In dit meerjarig investeringsplan (MJIP) staan de investeringen voor de eerste vier jaar. Hierbij is het prijspeil 2024 gehanteerd. Bijstelling voor het prijspeil 2025 vindt plaats bij de begroting 2025 (zie 4.1 financiële uitgangspunten). De kosten voor de investeringen worden niet in het jaar van aanschaf genomen, maar uitgesmeerd over meerdere jaren (geactiveerd). Hierdoor volgen er afschrijvings- en rentekosten, ofwel kapitaallasten.

Het meerjarig investeringsplan maakt jaarlijks onderdeel uit van de kadernota. Het plan biedt ondersteuning bij de besluitvorming en is dus alleen informatief. Het meerjarig investeringsplan gaat over investeringen (renovatie en vervanging) in de kapitaalgoederen waardoor de levensduur verlengd wordt of de kwaliteit verbeterd wordt.

Het onderhoud zorgt ervoor dat de kapitaalgoederen gebruikt kunnen worden tot het einde van de levensduur. We behandelen de beleids- en beheerplannen die we gebruiken voor het onderhoud, de renovatie en vervanging van de kapitaalgoederen. Beheerplannen gebruiken we om keuzes te maken hoe we de kapitaalgoederen onderhouden en beheren. Daarnaast benoemen we de plannen die op dit moment missen of niet actueel zijn. Die plannen willen we gaan maken of actualiseren vanaf 2025.

De beheer- en beleidsplannen ten aanzien van de kapitaalgoederen hebben raakvlakken met verschillende omgevingsprogramma's, zoals Groen en Landschap, Mobiliteit en Water en Riolering. Op dit moment is nog onduidelijk wat precies de invloed is van beleidskeuzes in deze programma's op het beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen. Op basis van deze omgevingsprogramma's bekijken we hoe we beheerplannen actualiseren. Over het algemeen geldt dat het aanpassen van beleid ook leidt tot het aanpassen van budgetten.

Hieronder volgt een samenvattende tabel van de beleids- en beheerplannen. Daarna volgt een toelichting per onderdeel.

Kapitaalgoederen	Beleids- en beheerplannen
Water en riolering	Gemeentelijk Water- en Rioleringsplan (GWRP) 2018-2024. Wordt vervangen door Omgevingsprogramma Water, Riolering en Klimaatadaptatie
Wegen	Wegenbeheerplan 2022-2026. Er mist een plan voor halfverharding en voor wegbermen
Civiele kunstwerken	Geen
Openbare verlichting	Beleidsnotitie Openbare Verlichting 2014-2019
Gebouwen	Integraal Accommodatie Beleid (IAB) 2021, Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) 2021, Reserve Onderhoud Gebouwen

Groen	Groenrenovatieplan 2021-2030, Landschaps- en natuurontwikkelingsplan (LOP) 2019-2024, Bosnota 2013-2022, bomen in bosplantsoen missen in boombestek, er mist een plan voor invasieve exoten behalve Japanse duizendknoop
Speelvoorzieningen	Speelruimtebeleid 'Het nieuwe spelen in Soest' 2014-2028
Voertuigen en machines	Beheerplan Tractiemiddelen 2019-2023
Straatmeubilair	Geen
Begraafplaatsen	Beheerplan Begraafplaatsen 2006-2011

Riolering en water

Het huidige Gemeentelijke Water- en Rioleringsplan (GWRP) loopt van 2018 tot en met 2022 en is eind 2022 met twee jaar verlengd. In deze periode werken we aan een vervolg op het GWRP. Het nieuwe plan krijgt de naam Omgevingsprogramma Water, Riolering en Klimaatadaptatie. We streven naar ingang van dit programma op 1 januari 2025. Alle investeringen worden via kapitaallasten verrekend met de voorziening riolering. Via de rioolheffing wordt de dekking gerealiseerd.

	2025	2026	2027	2028
MJIP riolering (bedragen x € 1.000)	9.923	3.565	3.538	3.137

Wegen

Met de inspectiegegevens van 2021 stelden we in 2022 het Wegenbeheerplan 2022-2026 op. Dit plan bevat een meerjarig investerings- en onderhoudsprogramma voor wegen. In het voorjaar van 2023 is dit plan door uw raad vastgesteld. De budgetten zijn vanaf 2024 verhoogd en de structurele effecten verwerkt in de begroting 2024. Voor vervanging van wegen aan het einde van de levensduur stellen we jaarlijks een investeringskrediet beschikbaar van gemiddeld € 1.700.000. Dit geeft jaarlijkse kapitaallasten vanaf 2025 à € 45.000, jaarlijks oplopend met € 45.000.

We hebben de voorziening onderhoud wegen met ingang van 1 januari 2024 nieuw ingesteld. De jaarlijks (soms sterk) fluctuerende kosten van het onderhoud aan de wegen worden via de voorziening gelijkmatig over de jaren verdeeld. De onderbouwing van de voorziening onderhoud wegen is op basis van het wegenbeheerplan 2022-2026 tot stand gekomen. De onderhoudskosten en vervangingsinvesteringen zijn conform het wegenbeheerplan 2022-2026 opgenomen.

In 2026 worden alle verhardingen in de gemeente Soest geïnspecteerd. In 2026 wordt het wegenbeheerplan 2027-2031 opgesteld. Dat is het moment om de benodigde onderhoudsbudgetten 2027 t/m 2031 opnieuw te bepalen en zo nodig bij te stellen. Daarbij zal een prognose van de onderhoudskosten voor de jaren 2032 en verder gemaakt worden voor de onderbouwing van de voorziening onderhoud wegen.

Het beheer en onderhoud van halfverharding (zoals grind) was in het verleden geen onderdeel van het wegbeheer. Het was onderdeel van het beheer van het buitengebied, omdat dit type verharding vooral daar voorkomt. Het wegenbeheerplan voorziet daarom niet in het

onderhoud van halfverharding. Voor halfverharding is echter onvoldoende budget. Er is behoefte aan een plan en een apart budget. Onderhoud dat hoogst noodzakelijk is voor de veiligheid voeren we uit en dekken we uit budgetten die voor ander onderhoud bedoeld zijn.

We hebben bovendien behoefte aan een plan voor het onderhoud van wegbermen. We hebben onvoldoende budget voor het ophogen of verlagen van wegbermen. Dit is bijvoorbeeld nodig voor een goede afwatering of voor de veiligheid van de weg.

MJIP wegen (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Investerings einde levensduur	1.700	1.700	1.700	1.700
Reconstructies (inrichting weg)	200	200	200	200

Civiele kunstwerken

Dit zijn onder andere bruggen, steigers, geluidsschermen, (keer)muren, trappen en tunnels. We hebben nog geen beheerplan civiele kunstwerken. Voor sommige onderdelen missen we onderhoudsbudget. We hebben geen budget (investeringskredieten) voor vervanging van civiele kunstwerken. Om alle onderdelen te kunnen onderhouden en in stand te houden, verwachten we op termijn jaarlijks € 100.000 extra onderhoudsbudget nodig te hebben en € 60.000 extra aan kredieten. Deze grove inschatting is gedaan op basis van de inspectie die we in 2021 hebben uitgevoerd. Deze inspectiegegevens werken we graag uit naar een beheerplan. Om veiligheidsredenen hebben we een voetgangersbrug moeten verwijderen. Voor de vervanging was onvoldoende budget.

Openbare verlichting

De beleidsnotitie Openbare Verlichting 2014-2019 is verouderd. Het vervangen van onze openbare verlichting door ledverlichting staat niet in dit beleidsdocument, maar doen we volgens een collegebesluit uit 2017 met budget wat daarvoor was toegekend.

	2025	2026	2027	2028
MJIP openbare verlichting (bedragen x € 1.000)	550	550	550	550

Gebouwen

Beleidsdoelstellingen voor de gemeentelijke gebouwen zijn vastgelegd in het Integraal Accommodatie Beleid (IAB) (2021). Wij zijn bezig de behoefte te bepalen binnen de gemeente met betrekking tot de maatschappelijke voorzieningen. Daarnaast maken we het gemeentelijk vastgoed inzichtelijk. Met deze informatie kunnen wij strategische beslissingen maken over ons vastgoed en daarmee uitvoering geven aan het IAB.

De raad heeft in 2021 het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) vastgesteld. Dit plan geeft inzicht in de benodigde investeringen voor schoolgebouwen voor de periode 2020-2035. Zie hiervoor ook paragraaf 3.3.

Voor de vervanging en renovatie van andere gebouwen (niet scholen) wordt per investering een businesscase opgesteld. We dekken de materiële onderhoudskosten van gebouwen (niet scholen) uit de Reserve Onderhoud Gebouwen (ROG). De ROG is gebaseerd op een tienjarig onderhoudsplan. Dit plan actualiseren we elk jaar. De basis voor het onderhoudsplan is het in de begroting vastgestelde onderhoudsbeleid. Dit onderhoudsbeleid is: het kwaliteitsniveau

van het begrote onderhoud uitgedrukt in een percentage, komt op circa 85%. Dat wil zeggen dat de perioden tussen onderhoud langer zijn dan de algemene normen.

Groen

In 2020 is het Groenrenovatieplan 2021-2030 vastgesteld. In dit plan zijn de benodigde groenrenovaties in het stedelijk gebied in beeld gebracht. Hiermee zijn ook de financiële middelen geregeld en opgenomen in het investeringsoverzicht. De leeftijd en de conditie van het groen bepaalt wanneer het groen vervangen moet worden.

Voor het beheer van het landschap en de bossen in het buitengebied werken we met het uitvoeringsprogramma Landschaps- en natuurontwikkelingsplan (LOP) 2019-2024. Daarnaast werken we met de Bosnota 2013-2022 die gaat over de bos- en natuurgebieden in eigendom van de gemeente. De evaluatie en actualisatie ronden we naar verwachting in 2024 af.

Nog niet alle bomen in het bosplantsoen in stedelijk gebied worden gesnoeid volgens het boombestek. In 2025 willen we deze hoeveelheden inventariseren en toevoegen aan het boombestek, zodat we ook deze bomen adequaat gaan beheren.

Het plan van aanpak Japanse duizendknoop (2019) willen we actualiseren en uitbreiden met een aanpak voor andere invasieve exoten zoals de berenklaauw, omdat de aanwezigheid van invasieve exoten toeneemt.

MJIP groen (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Groenrenovatie (incl. kleine renovaties)	775	793	811	829
Meeliften groen bij integrale projecten	100	100	100	100

Speelvoorzieningen

Onze speel- en sportlocaties in de openbare ruimte beheren en onderhouden we op basis van wettelijke regels en binnen de kaders van het speelruimtebeleid 'Het nieuwe spelen in Soest' (2014-2028). Dit beleid is aan herziening toe. Deze ambities die in 2013 zijn geformuleerd sluiten niet meer aan op wensen uit de samenleving en op de ambities in het Sportakkoord en de Omgevingsvisie. Tot slot hebben we de afschrijftermijnen en eenheidsprijzen sinds de vaststelling in 2013 aangepast. Dat hebben we laten vaststellen in de begrotingen van de afgelopen jaren. De uitvoering sluit daarmee niet meer geheel aan op het beleid.

	2025	2026	2027	2028
MJIP Speelvoorzieningen (bedragen x € 1.000)	380	265	328	404

Voertuigen en machines

Het nieuwe beheerplan tractiemiddelen is bijna klaar. Dit plan volgt het Beheerplan Tractiemiddelen 2019-2023 op. Het nieuwe beheerplan geeft inzicht in de voertuigen, machines en gereedschappen die we in Soest gebruiken en wanneer zij vervangen moeten worden. Daarbij streven we ernaar zoveel mogelijk voertuigen en machines te elektrificeren.

	2025	2026	2027	2028
MJIP Voertuigen en machines (bedragen x € 1.000)	495	45	90	142

Straatmeubilair

In Soest staat veel straatmeubilair. Dit zijn bijvoorbeeld afvalbakken, banken, hekwerken, bewegwijzering, informatieborden, paaltjes, plantenbakken, picknicktafels en verkeersborden. Al deze onderdelen onderhouden we vanuit een beperkt budget. Met een beheerplan willen we de onderdelen inventariseren en de plaatsing, het beheer en onderhoud van deze onderdelen efficiënter maken.

Voorzieningen voor honden, zoals uitlaatterreinen, losloopterreinen, hondenborden en depodogs (afvalbakken voor hondenpoep) vragen om een eigen plan.

Begraafplaatsen

Het beheerplan Begraafplaatsen 2006-2011 wordt in 2024 geactualiseerd. We hebben twee begraafplaatsen in eigendom en beheer: in Soest aan de Veldweg en in Soesterberg in het bos, aan de Kampdwarsweg. Met dit plan willen we de begraafplaatsen opwaarderen en het beheer professionaliseren zodat de begraafplaatsen toekomstbestendig blijven.

